

Statistické vykazování výkonů knihoven

Dana Smetanová, Vladana Pillerová, Vít Richter

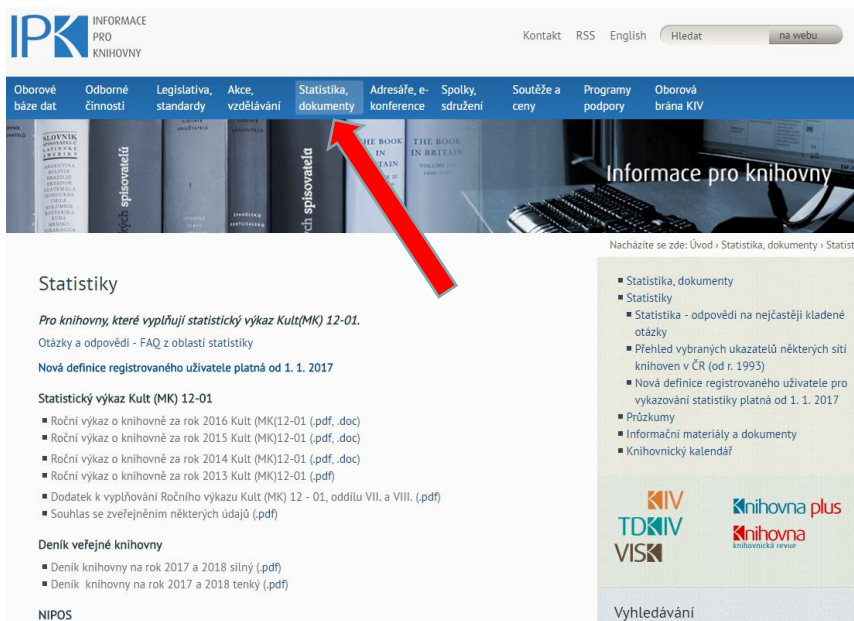
Národní knihovna ČR

Olomouc

31. 11. 2017

Definice, návody: Deník

<http://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky>

IPK INFORMACE PRO KNIHOVNY

Kontakt RSS English Hledat na webu

Oborové báze dat | Oborné činnosti | Legislativa, standardy | Akce, vzdělávání | **Statistika, dokumenty** | Adresáře, e-konference | Spolky, sdružení | Soutěže a ceny | Programy podpory | Oborová brána KIV

Nacházíte se zde: Úvod > Statistika, dokumenty > Statistika

Statistiky

Pro knihovny, které vyplňují statistický výkaz Kult(MK) 12-01.

Otázky a odpovědi - FAQ z oblasti statistiky

Nová definice registrovaného uživatele platná od 1. 1. 2017

Statistický výkaz Kult (MK) 12-01

- Roční výkaz o knihovně za rok 2016 Kult (MK)12-01 (.pdf, .doc)
- Roční výkaz o knihovně za rok 2015 Kult (MK)12-01 (.pdf, .doc)
- Roční výkaz o knihovně za rok 2014 Kult (MK)12-01 (.pdf, .doc)
- Roční výkaz o knihovně za rok 2013 Kult (MK)12-01 (.pdf)
- Dodatek k vyplňování Ročního výkazu Kult (MK) 12 - 01, oddílů VII. a VIII. (.pdf)
- Souhlas se zveřejněním některých údajů (.pdf)

Deník veřejné knihovny

- Deník knihovny na rok 2017 a 2018 silný (.pdf)
- Deník knihovny na rok 2017 a 2018 tenký (.pdf)

NIPOS

- Statistika, dokumenty
- Statistiky
- Statistika - odpovědi na nejčastěji kladené otázky
- Přehled vybraných ukazatelů některých sítí knihoven v ČR (od r. 1993)
- Nová definice registrovaného uživatele pro vykazování statistiky platná od 1. 1. 2017
- Průzkumy
- Informační materiály a dokumenty
- Knihovnický kalendář

IV TDKIV VISI knihovna plus knihovna knihovnická síť

Vyhledávání

cik ODBORNÝ ÚTVAR NIPOS adresáře institucí statistika knihovna

CENTRUM INFORMACÍ A STATISTIK KULTURY

Kontakt: NIPOS-CIK
P.O.Box 12 • Fugnerovo nám. 5 • 120 21 Praha 2
telefon: 221 507 920
e-mail: radova@nipos-mk.cz

HLEDAT

Zpět na úvodní stránku

CIK >> Statistika kultury >> Kult (MK) 12-01 Knihovny

STATISTIKA KULTURY

- Legislativa
- Satelitní účet kultury
- Analýzy
- Ceník služeb
- Statistická data v publikacích
- Kult (MK) 01-01 Divadla
- Kult (MK) 05-01 Periodický tisk
- Kult (MK) 12-01 Knihovny
- Kult (MK) 14-01 Muzea a galerie
- Kult (MK) 15-01 Neperiodické publikace
- Kult (MK) 17-01 Památkové objekty
- Kult (MK) 18-01 Vydavatelé
- Kult (MK) 19-01 Výstavní činnost v oblasti prof. výt. umění a architektury
- Kult (MK) 22-01 Kulturně vzdělávací a zájmová činnost
- Kult (MK) 23-01 Festivaly divadelní, filmové, hudební a taneční
- Kult (MK) 24-01 Veřejná správa a státní památková péče
- Kult (MK) 25-01 Hudební tělesa

KNIHOVNY

Předmětem statistického zjišťování jsou veřejné knihovny v České republice. Patří sem knihovny v přímém řízení ministerstva kultury (Národní knihovna ČR a Moravská zemská knihovna), krajské vědecké knihovny zřizované krajskými úřady a knihovny zřizované obcemi a městy.

Statistický výkaz Kult (MK) 12-01

Pro rok 2016

- Roční výkaz o knihovně (DOC)
- Roční výkaz o knihovně (PDF)
- Souhlas se zveřejněním některých údajů - knihovny (PDF)

Vysvětlivky k výkazu a odpovědi na nejčastěji kladené otázky na webu Knihovnického institutu Národní knihovny ČR

Elektronický sběr statistiky

Odkaz na elektronický sběr statistiky o knihovně

Přehledy vybraných ukazatelů

Přehledy vybraných ukazatelů naleznete v rubrice [Statistická data v publikacích](#)

Deník veřejné knihovny

Deník veřejné knihovny na rok 2017 a 2018 ve formátu PDF ke stažení a tisku:

- Deník knihovny na rok 2017 a 2018 (silný) v PDF

<http://www.nipos-mk.cz>

Otázky a odpovědi - FAQ z oblasti statistiky

Deník: definice, návod pro vyplnění

Život je složitý...

- Při vykazování respektovat definice
 - I když se někdy nehodí...
- Problémové případy
 - Použít zdravý rozum a dělat to vždy stejně
 - Zeptat
- Dodržovat vždy stejnou metodiku měření
 - Měřím špatně, ale dělám to dlouho... 😊
- Nevymýšlet si údaje, hodnoty

Informační technologii mění svět knihoven

Jens Thorhauge

Opportunities for
the public library in the digital era

Konference Knihovny, Olomouc - Jens Thorhauge

- Rozvoj internetu
- Přístup k informacím
- Globalizace vzdělávání
- Digitalizace médií
- Sociální sítě
- Digitalizace knihovnických fondů
- Komerční služby

- Ztráta výsadního postavení

Tři trendy vývoje veřejných knihoven

Jens Thorhauge

Opportunities for
the public library in the digital era

Konference Knihovny, Olomouc - Jens Thorhauge

1. **Pokračovat a přizpůsobovat tradiční knihovnu s knihami**
2. **Rozvíjet digitální služby**
3. **Navrhnout nové služby pro lidi kteří jsou každodenně digitální**

OBSLUHOVANÁ POPULACE

- **definice:**

Počet obyvatel okruhu působnosti knihovny, počet obyvatel obce nebo obcí, obecní nebo městské části, pro jejíž obyvatele je vykazující knihovna zřízena. Uvádí se stav k 31. 12. vykazovaného roku. Celkový součet obyvatel by měl odpovídat statisticky sledovanému území (např. obec, městská část). Do počtu obsluhované populace se započítávají také cizinci s realizovaným pobytem (trvalý a přechodný).

- **zdroj pro údaj o počtu obyvatel i cizinců :**

<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

- **Údaj si ověřovat každý rok**

OBSLUHOVANÁ POPULACE

- podle definice se **cizinci** s pobytem započítávají
 - pokud čerpáme údaje ze stránek MVČR – je nutné přičíst k počtu obyvatel počet cizinců
- uvádí se **pouze počet obyvatel obce/města**, ve které sídlí knihovna, bez ohledu na to, zda knihovnu navštěvují i obyvatelé sousedních obcí

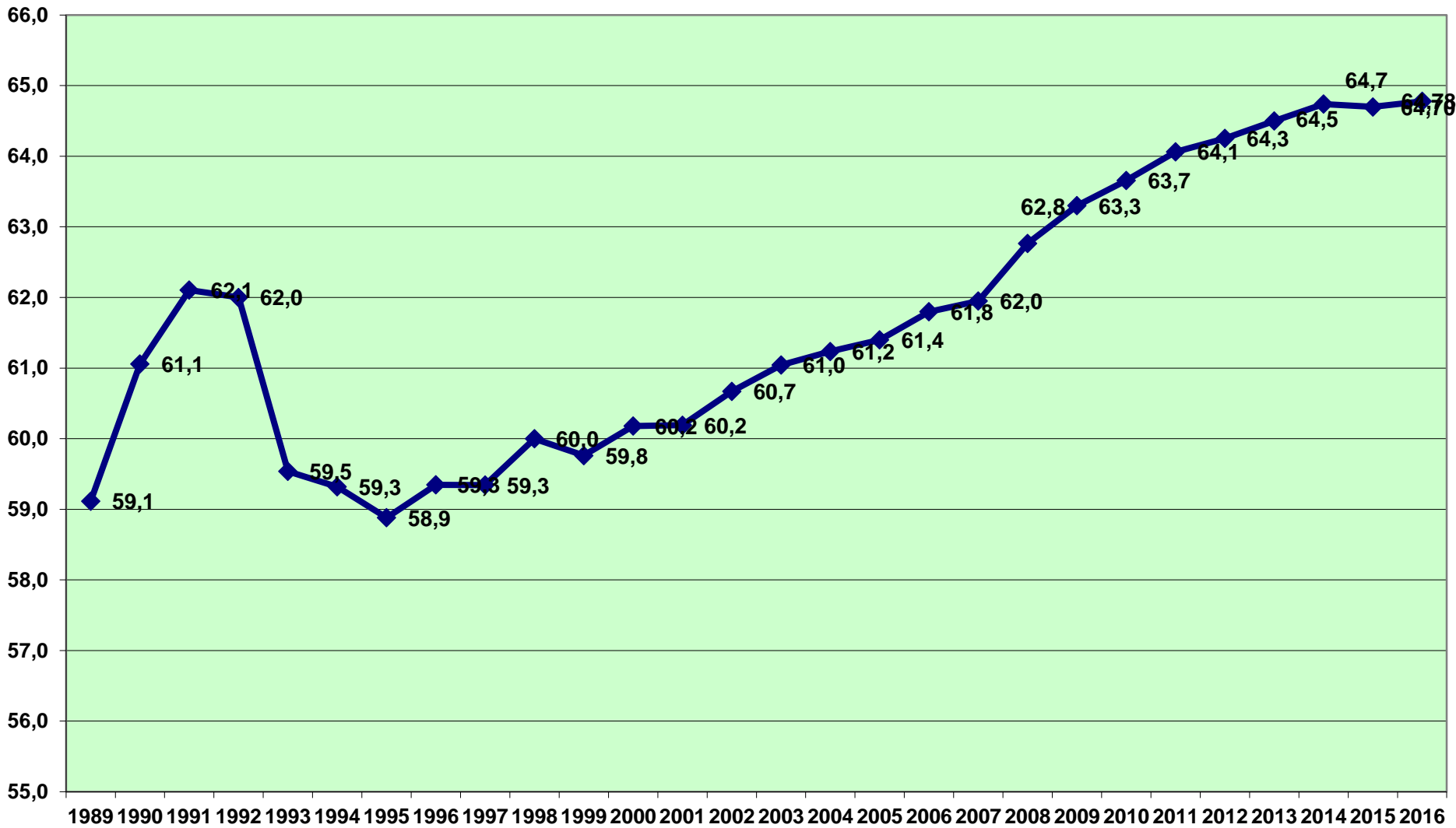
OBSLUHOVANÁ POPULACE

- vykazování obsluhované populace v osadách a městských částech
 - u **centrální knihovny** se vykazuje celkový počet obyvatel obce i města a dílčí části se od celku neodečítají. **V opodstatněných případech**, kdy se z uživatelského hlediska jedná o oddělené celky je možno provést odpočet dílčích částí.
 - knihovny v osadách a měst. částech uvádí počet obyvatel osady nebo městské části

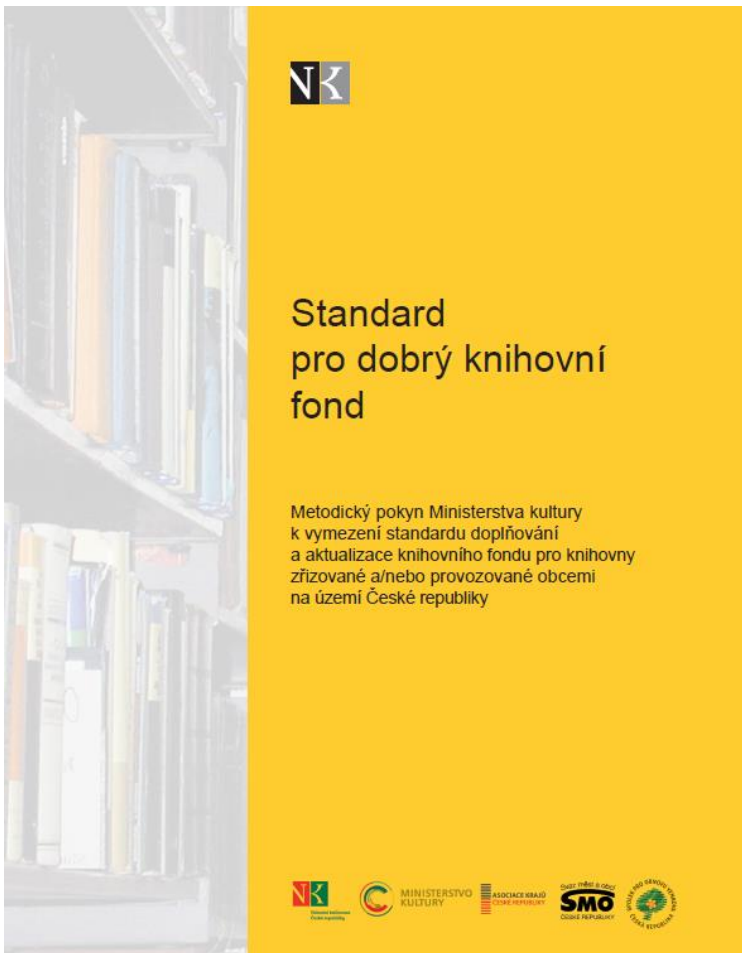
I. KNIHOVNÍ FOND

- kolekce různých druhů dokumentů
- **definice:** *Soubor vybraných, uspořádaných, evidovaných a odborně knihovnický zpracovaných dokumentů, shromážděných a uchovávaných v knihovně, který je k dispozici uživatelům pro absenční a prezenční půjčování a poskytování dalších knihovnických a informačních služeb.*

Veřejné knihovny - počet knih. jednotek (mil.)

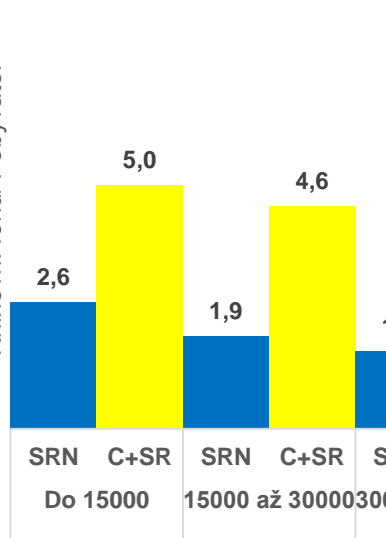
Knihovní fondy českých knihoven

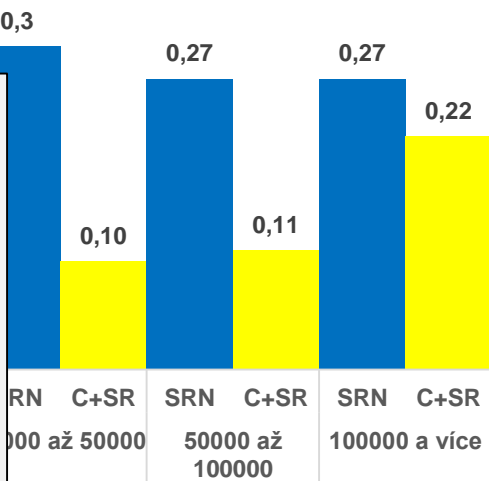
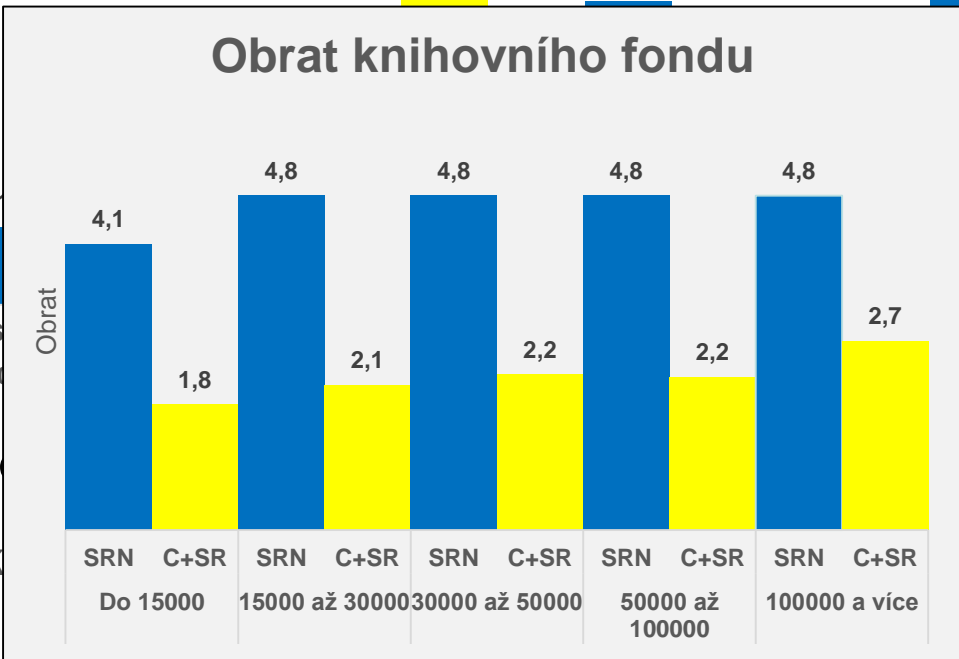
- Doporučený rozsah: 2-3 kj/obyvatel
- Procento obnovy: 7 %
- Problém českých knihoven
 - Nízké prostředky na nákup
 - Nízké procento obnovy
 - Nízký obrat
 - Zastaralý, neaktuální knihovní fond

Knihovní fond na obyvatele

Knihovní fond/1 obyvatel

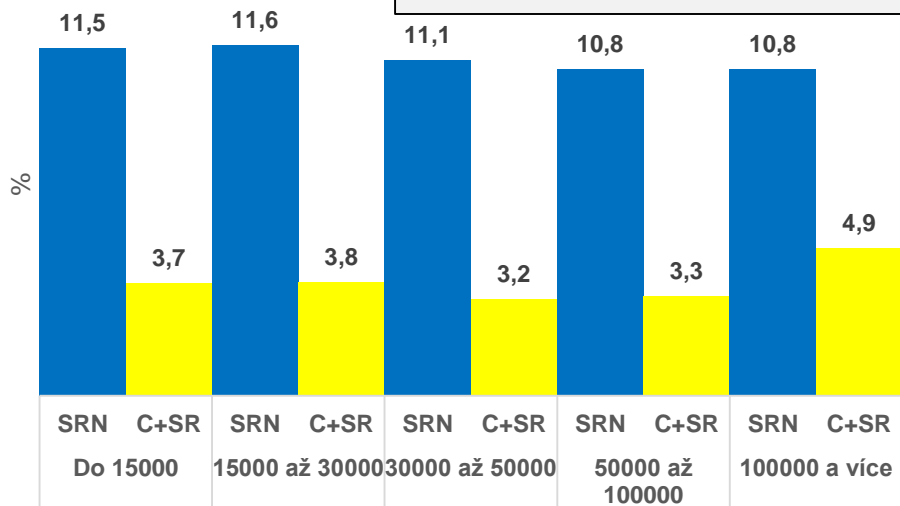
Náklady knihovní fond na výpůjčku

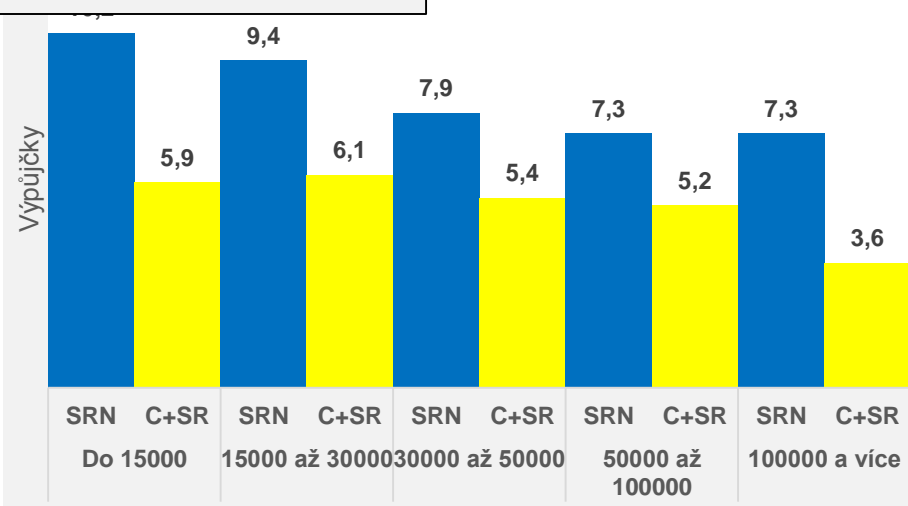
SRN

+ SR

% obnovy knihovního fondu

Náklady knihovního fondu na výpůjčku na obyvatele

I. KNIHOVNÍ FOND

- Knihovny bez vlastního KF
 - pokud nemá knihovna vlastní fond, pouze deponovaný z pověřené knihovny a/nebo výměnné soubory – **nevyplňuje do statistického výkazu** (ani stav KF ani volný výběr)
- Počet k.j. ve volném výběru
 - **Nelze-li přesně zjistit**, pak použijte propoččet podle Pokynů pro vyplňování jednotlivých ukazatelů Výkazu Kult, pro ř. 0115: 1 m police = cca 30 – 35 k.j., resp. svazků.

I. KNIHOVNÍ FOND

- **Kartografické dokumenty**
 - Mapy se vyplňují do řádku 0107 Kartografické dokumenty, pokud jsou jako příloha v knize – vykazují se jako knihy. Zvláštní přírůstkový seznam mít nemusí.
 - Upřednostněte vždy pravidla pro zpracovávání, resp. bibliografický popis, pak teprve se můžete orientačně řídit definicemi v Deníku
- **Obrazové dokumenty** – dvojrozměrné obrazové vyjádření = fotografie, malba, umělecká reprodukce, grafika...
- **Dokumenty, které nelze z hlediska druhu zařadit** mezi jmenované skupiny, začleníme do položky „jiné“
 - normy, patentové spisy, firemní literatura, **trojrozměrné dokumenty**, multimediální soubory a také **stolní hry**

I. KNIHOVNÍ FOND

- **elektronické dokumenty**
 - jako součást fondu jsou vykazovány elektronické dokumenty **na fyzickém nosiči** (CD, DVD přehrávané pomocí PC, i čtečky el. dokumentů)
- **elektronické databáze** nebo jednotlivé dokumenty, ke kterým získala knihovna **přístup** sjednáním individuální nebo konsorciální licence, jsou **vykazovány jako elektronické služby** knihovny v oddíle V. **Není fyzický nosič**
 - **Nezapočítává se AKS**

I. KNIHOVNÍ FOND

- Přírůstky
 - *Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **doplněny** do knihovního fondu knihovny nákupem, darem, digitalizací, výměnou nebo jakýmkoliv jiným způsobem a **evidovány** v přírůstkovém seznamu.*
- Úbytky
 - *Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **vyřazeny** z knihovního fondu (ztráty, poškození, aktualizace apod.) a **evidovány** v seznamu úbytků.*

I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

Definice:

*Dokument v tištěné **nebo elektronické formě**, vydávaný postupně s pravidelnou nebo nepravidelnou periodicitou, obvykle s číselným nebo chronologickým označením, pod stejným názvem a se záměrem stálého pokračování. Zahrnuje např. časopisy, noviny, sborníky, výroční zprávy.*

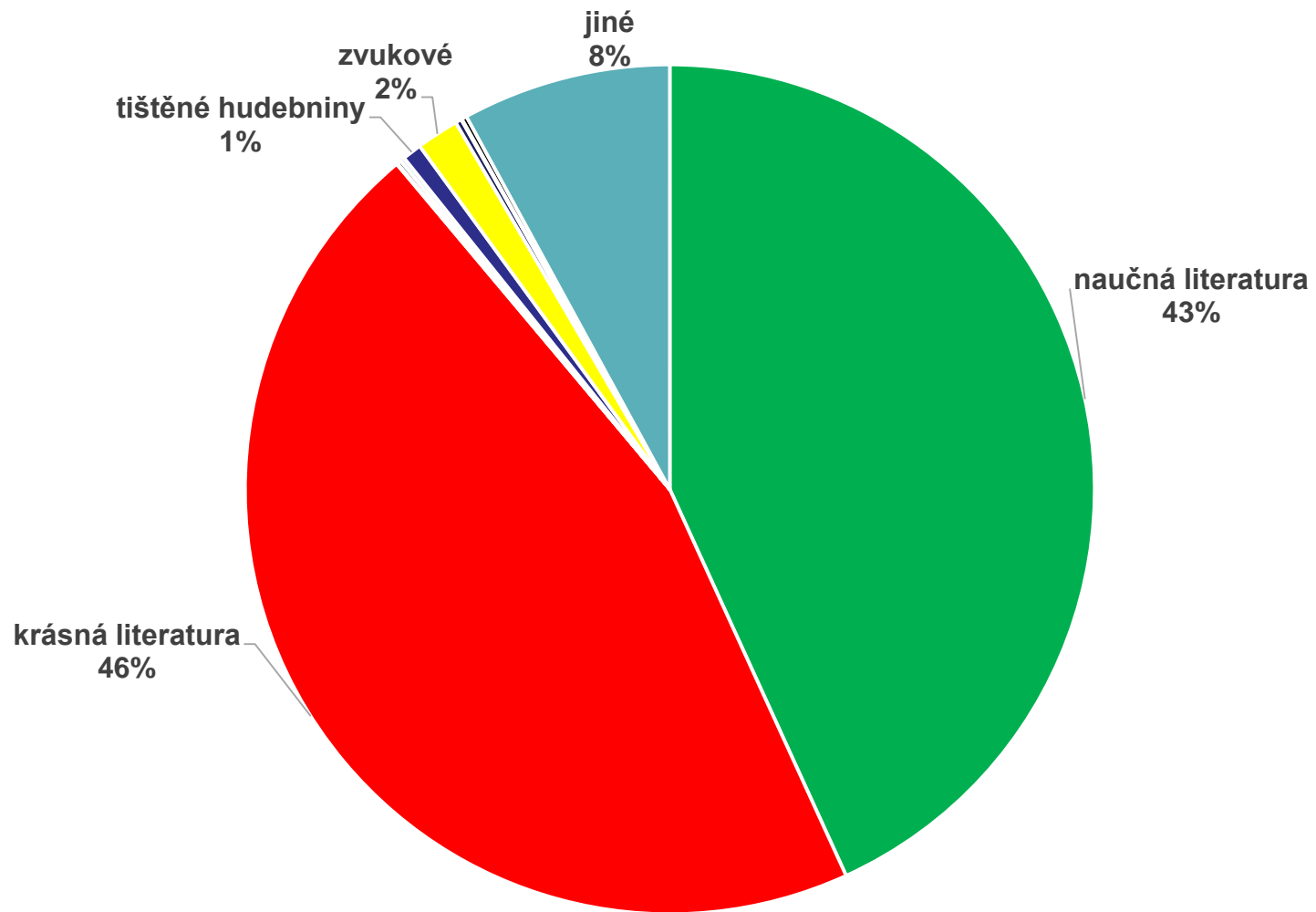
I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

- Uvádíme počet jednotlivých titulů periodik, **nikoliv jednotlivá čísla**
- Pokud knihovna nakupuje některý titul multiplicitně, vykazuje **počet multiplikačů**
- Jak započítat periodikum s odběrem na 0,5 roku?
- Elektronické časopisy – zpravodaje obcí

- Součástí fondu a přírůstkového seznamu se stává **svázaný ročník** periodik. Ten je zařazen podle svého obsahu do příslušné skupiny, většinou jako naučná literatura
- **Neplatí obecně - záleží na praxi knihovny**

Druhy a typy dokumentů

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **definice:** *Fyzická nebo právnická osoba, která měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna půjčovat si dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Registrace může být provedena za přítomnosti osoby **v knihovně** nebo pro některý typ služeb dálkově **prostřednictvím internetu**. Tato fyzická nebo právnická osoba se v jedné knihovně **započítává pouze jednou ve vykazovaném roce**.*
- **Do počtu registrovaných uživatelů se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem**, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **Příklad:** uživatel se registruje v listopadu roku 2016, v únoru si půjčí knihu a bude mu pro potřeby statistiky potvrzena registrace pro rok 2017. V listopadu 2017 mu projde roční registrace a požádá o její prodloužení. V tomto případě se obnovená registrace pro potřebu statistiky nezapočítává, ale započte se v roce 2018 při první výpůjčce.

Registrovaný uživatel do 15 let

- **Fyzická osoba, která nedosáhla věku 15** let a měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna si půjčovat dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Tato osoba se v jedné knihovně započítává pouze jednou ve vykazovaném roce. Věkem do 15 let se myslí situace, kdy v období od 1. ledna do 31. prosince osoba nedovršila věk 15 let, tj. neměla v daném roce své 15 narozeniny.
- Do počtu registrovaných uživatelů do 15 let se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.
- **Souhlas rodičů nebo zákonného zástupce?**

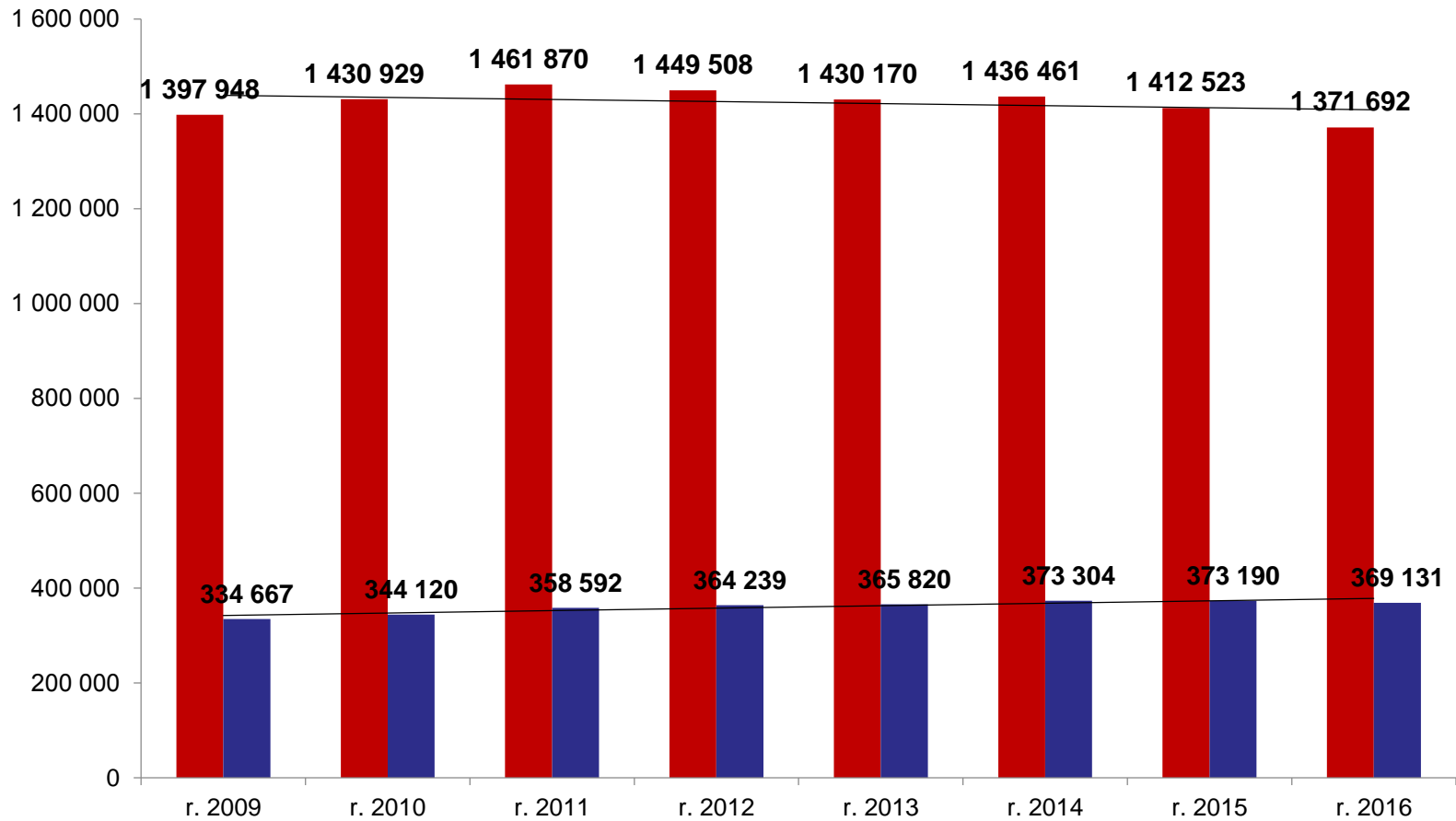
REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- Čtvrtletní, pololetní registrace, obnovení registrace vícekrát v jednom roce – vždy se **vykazuje jako jeden registrovaný uživatel**
- Registrace na více místech (hl. budova, pobočky), pokud vyžadují samostatnou registraci – uživatel se vykazuje podle počtu průkazů, tedy dvakrát, třikrát....
 - **Nedoporučuje se – znemožňuje srovnání**

Registrovaní uživatelé

registrovaní uživatelé

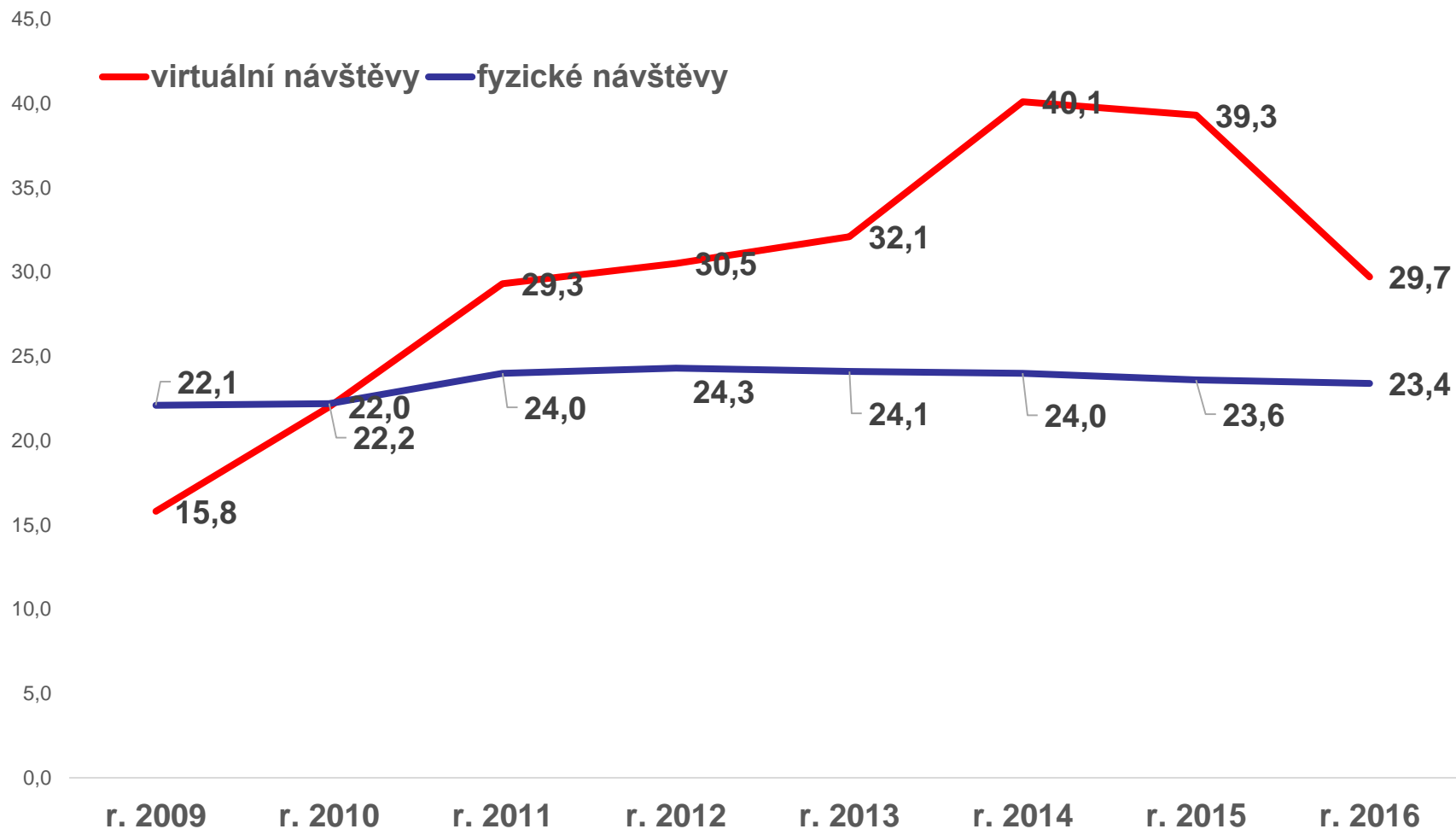
registrovaní uživatelé do 15 let

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- Návštěvníci celkem (0203) součet:
 - Fyzické návštěvy (0204)
 - Virtuální návštěvy (0209)

Počet návštěv v mil.

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- návštěvníci využívající internet v knihovně (0206)
 - lze vykazovat i návštěvníky využívající **připojení na internet přes wi-fi síť**, pokud knihovna toto připojení nabízí a využívání sleduje
 - **Vykazovat pouze tehdy, když to umíme spočítat**

Návštěvníci akcí

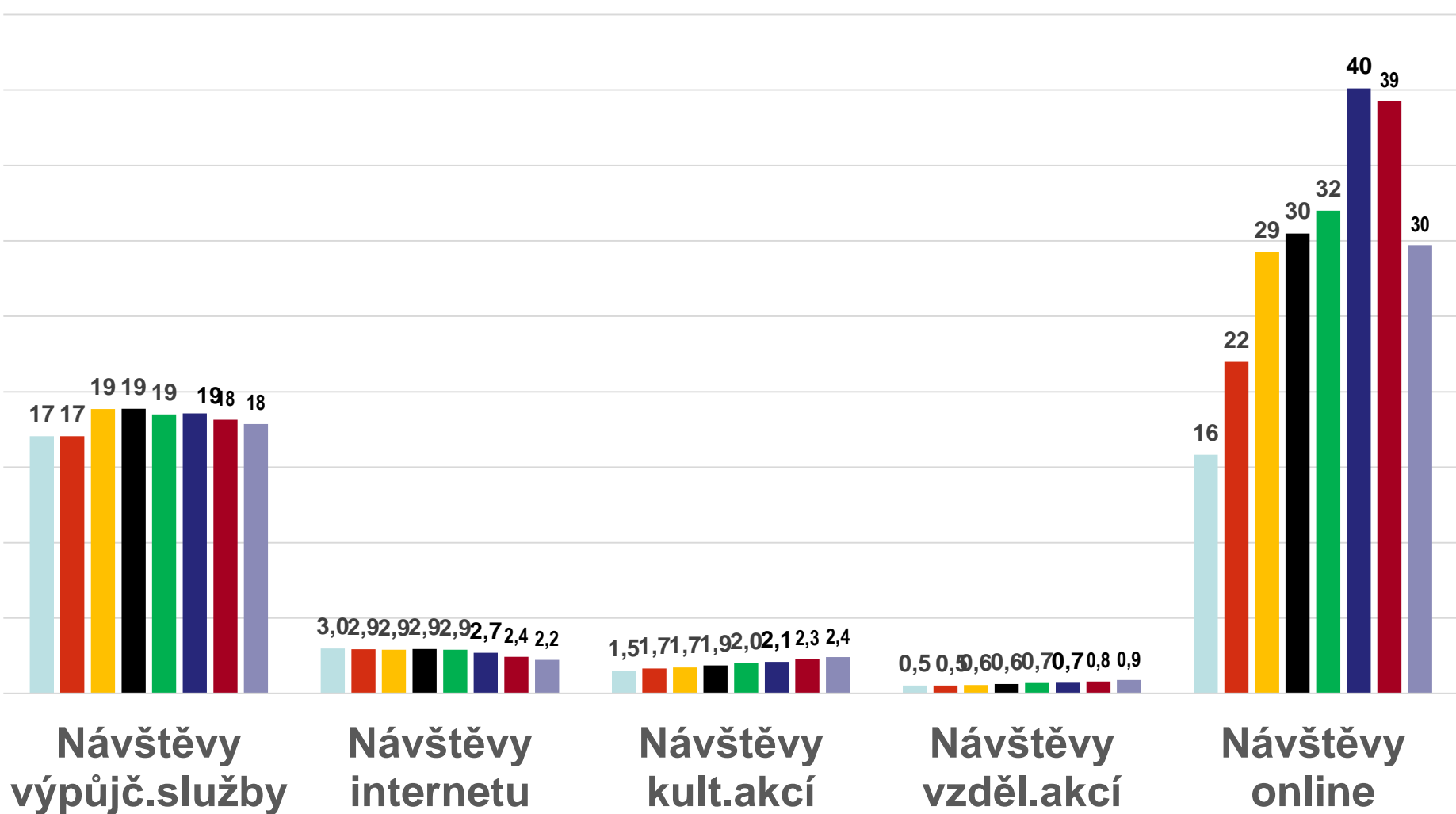
- vykazování
 - *Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě **opakování akce** v daném dni se počty návštěvníků sčítají.*
 - Počet účastníků cyklické vzdělávací akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.***

NÁVŠTĚVNÍCI ONLINE SLUŽEB

- **Návštěvníci online služeb** neboli **virtuální návštěvníci** využívají služby knihoven prostřednictvím sítě z domova nebo jiných vzdálených míst.
 - Vykazují se v oddíle V. Elektronické služby knihovny
- Pouhá návštěva webové stránky bez využití konkrétní online služby se eviduje samostatně a do celkového počtu virtuálních návštěv se nezahrnuje.

Návštěvnost knihoven

2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016

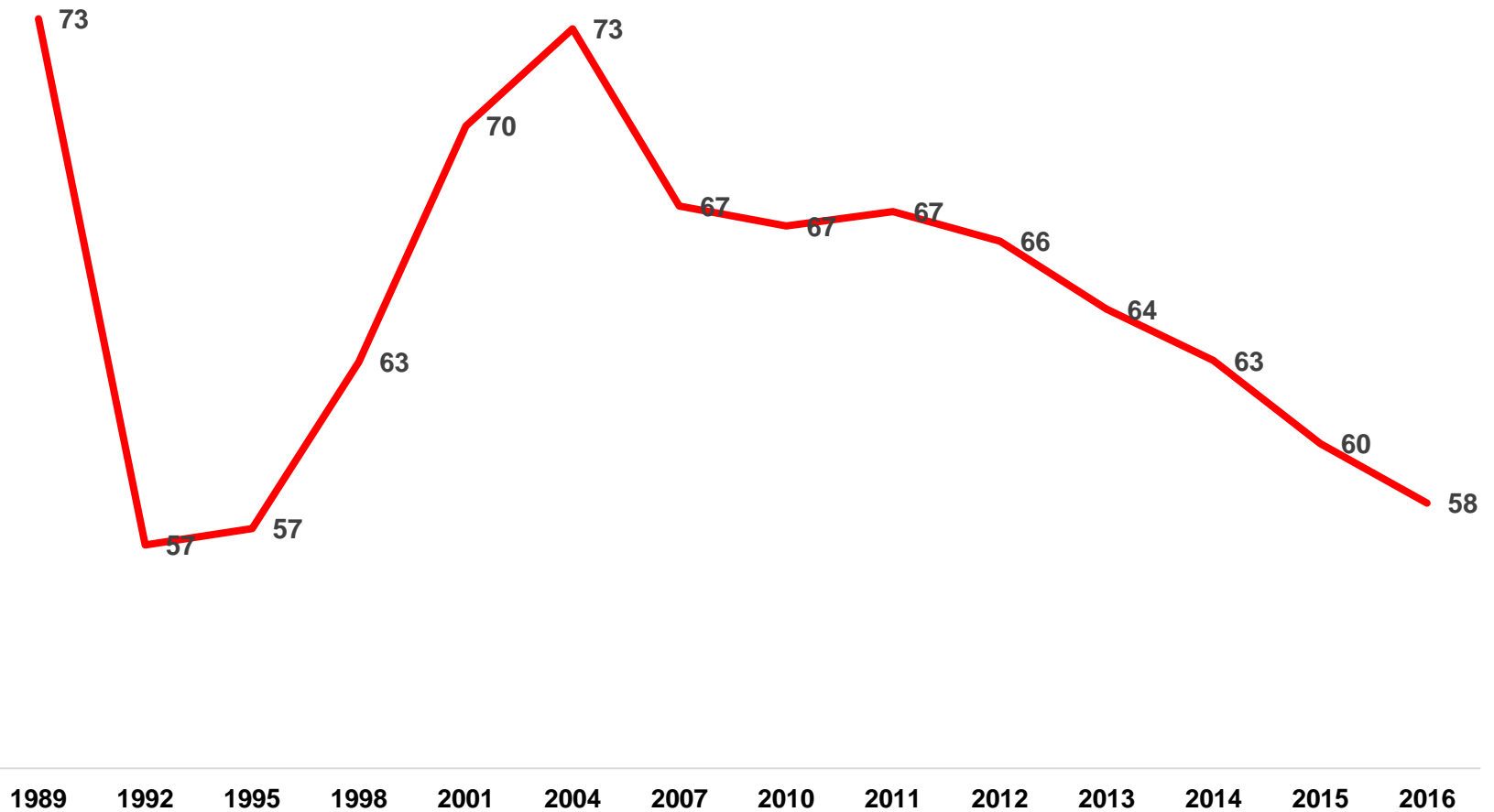
III. Výpůjčky

Výpůjčky fyzických dokumentů - tištěných knih, časopisů a dalších dokumentů na hmotném nosiči

Výpůjčky celkem (ř. 301)

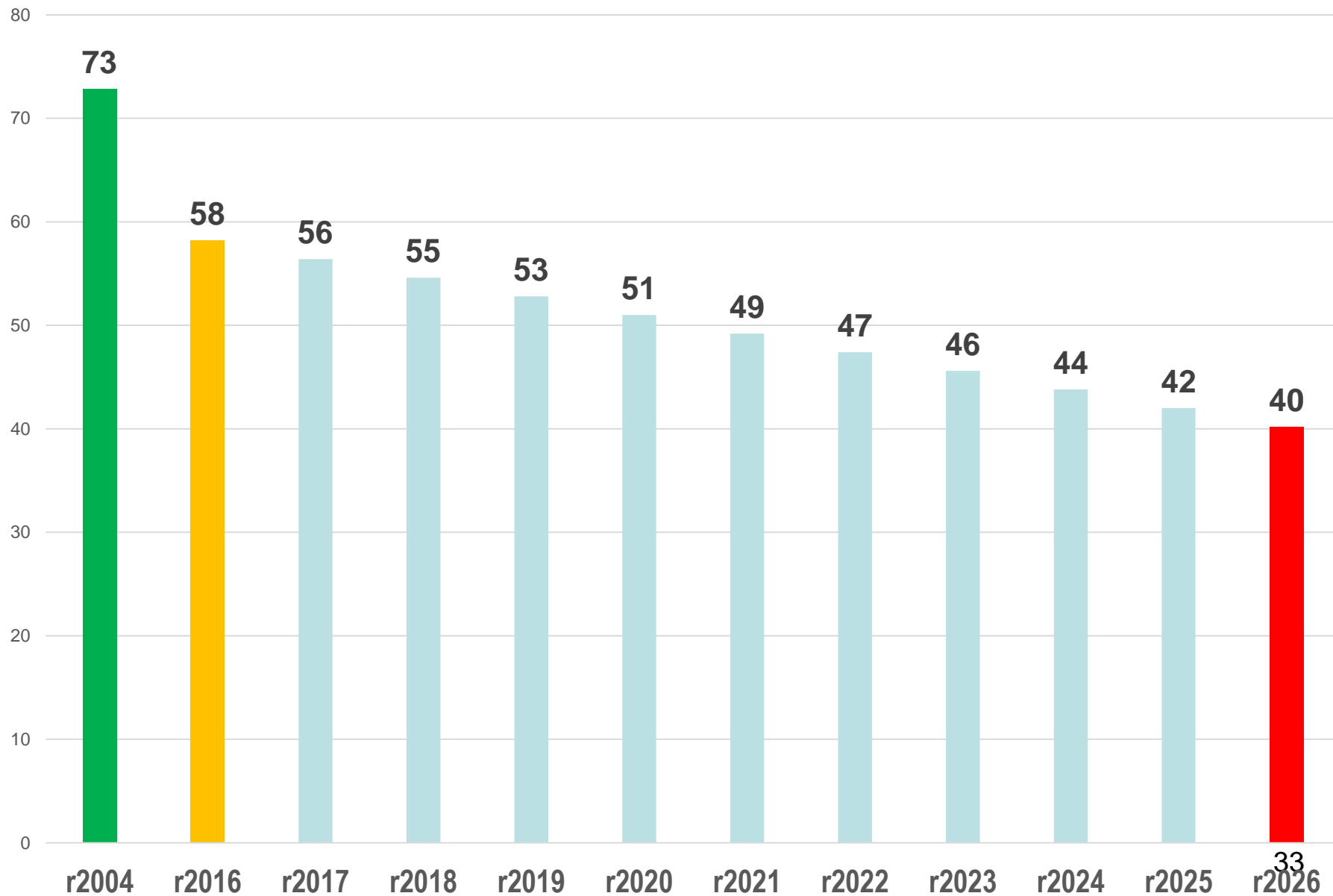
- Součet výpůjček jednotlivých druhů dokumentů
- Započítávají se všechny **evidované** výpůjčky (absenční, prezenční, prolongace)

Počet výpůjček (mil.)

Knihovny nemohou zůstat pouze tradiční půjčovnou knih

Možný trend vývoje počtu výpůjček (mil.)

III. Výpůjčky

Prezenční výpůjčky (ř. 316)

- Vykazují se pouze prezenční výpůjčky **evidované v AKS – pro knihovny s prezenčními KF**

Prolongace (ř. 317)

- Vykazuje se jako další výpůjčka pouze na základě požadavku uživatele
- **Nezahrnují se automaticky generované prolongace AKS**

III. Výpůjčky

Elektronické dokumenty (ř. 314)

- Výpůjčky elektronických dokumentů **na pevném nosiči** CD ROM, DVD
- Výpůjčky čteček e-knih – vykazuje se počet čteček nikoliv nahraných dokumentů

Nevykazují se zde e-výpůjčky e-knih a využívání elektronických zdrojů **online** (jsou vykazovány v oddíle V.)

III. Výpůjčky

Jiné (ř. 315)

- ostatní druhy dokumentů nezařazené v ř. 302-314
- např. **hry**, patenty, normy, firemní literatura apod.
- **Vykazování výpůjček neevidovaných dokumentů??**

III. Výpůjčky

- **0302 – 0305 výpůjčky:** pokud se na průkazku dospělého čtenáře půjčí dětská beletrie a nebo dětská naučná literatura, systém to vyhodnotí tak, že se jedná o výpůjčku krásné nebo naučné literatury dospělému uživateli (řádek 0302, 0303), i když tematicky to spadá do fondu dětského uživatele. A zase v opačném případě, pokud se na dětskou průkazku půjčí beletrie a nebo naučná literatura z fondu pro dospělé, systém to zahrne do výpůjček krásné a naučné literatury dětem (řádek 0304, 0305). Určující v tomto případě je, zda se jedná o dětského nebo dospělého čtenáře, nikoli jestli naučná literatura (nebo beletrie) pochází z fondu pro dospělého nebo dětského čtenáře.
- **Je to tak správně? ANO – respektovat jedno formální kritérium**

IV. Další údaje

Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu

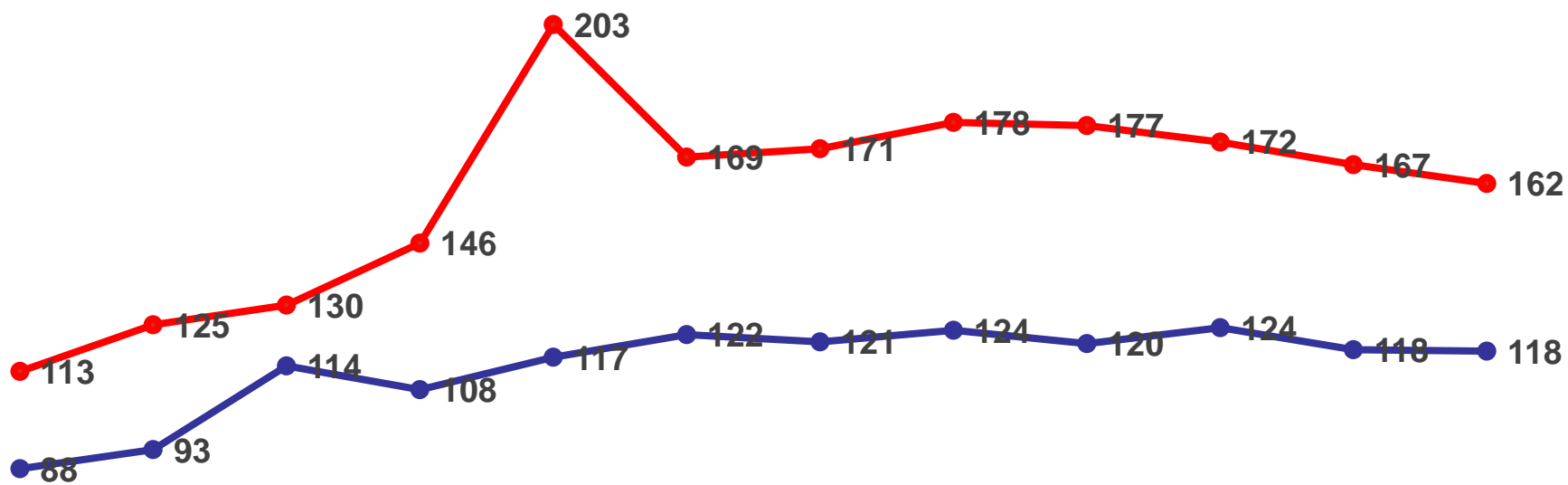
Obdržené požadavky z jiných knihoven (ř. 401-402)

Zaslané požadavky jiným knihovnám (ř. 403-404)

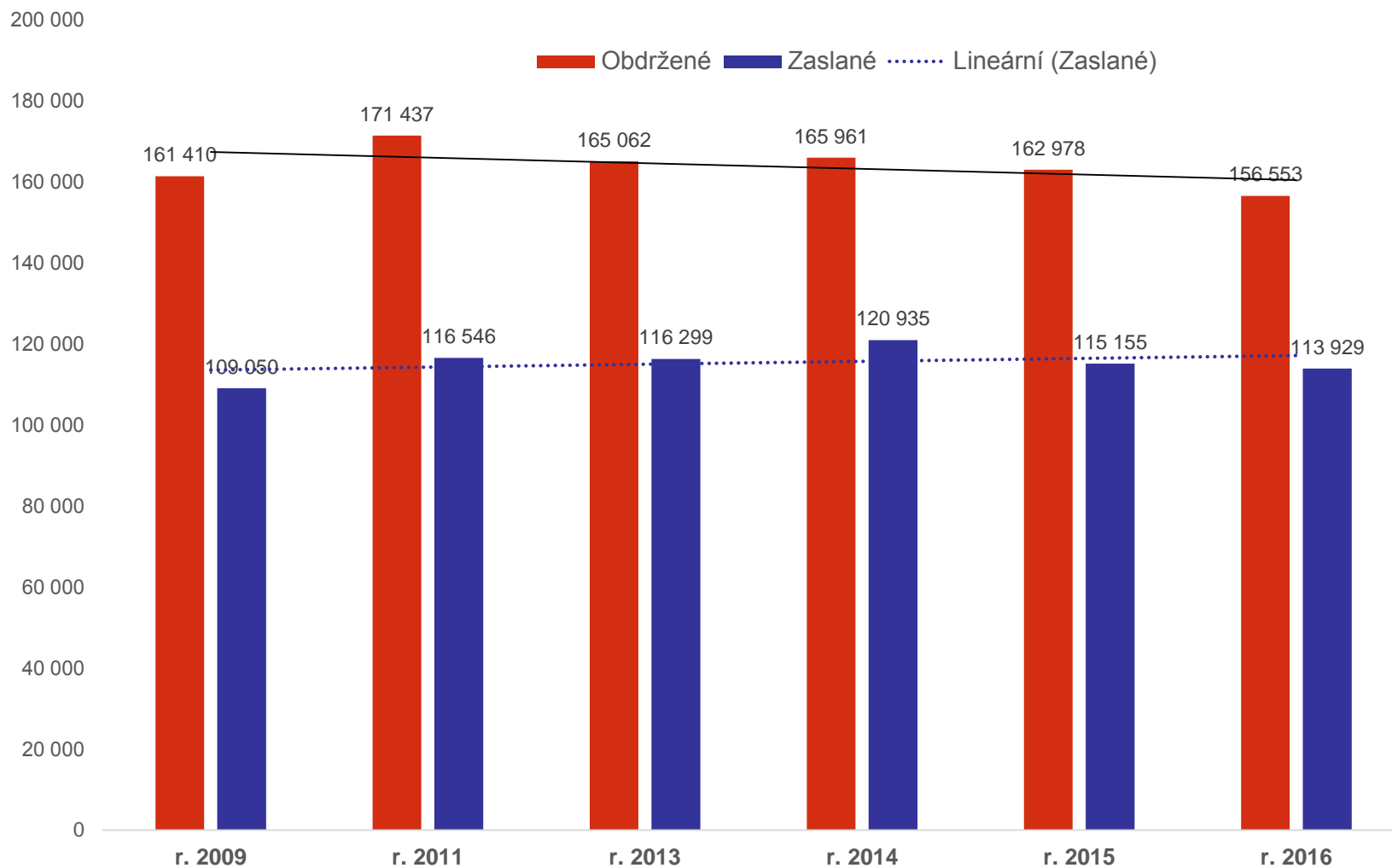
- Počet požadavků
- Počet kladně vyřízených požadavků
 - Poskytnutí výpůjčky
 - Poskytnutí reprografické kopie
 - Službou EDD

Vnitrostátní MVS

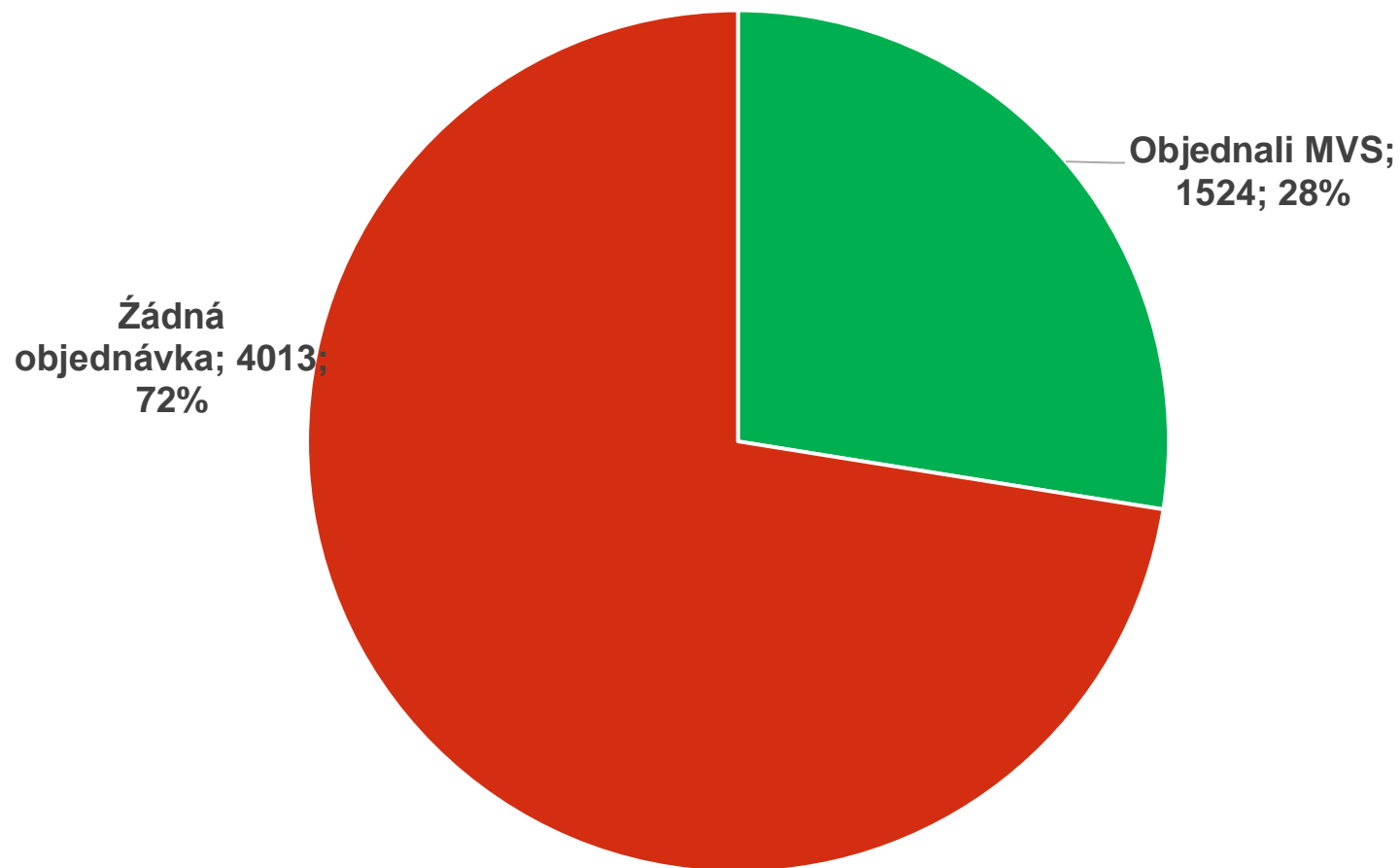
● obdržené požadavky ● zaslané požadavky

Počty kladně vyřízených požadavků MVS

MVS by měla poskytovat každá knihovna (2016)

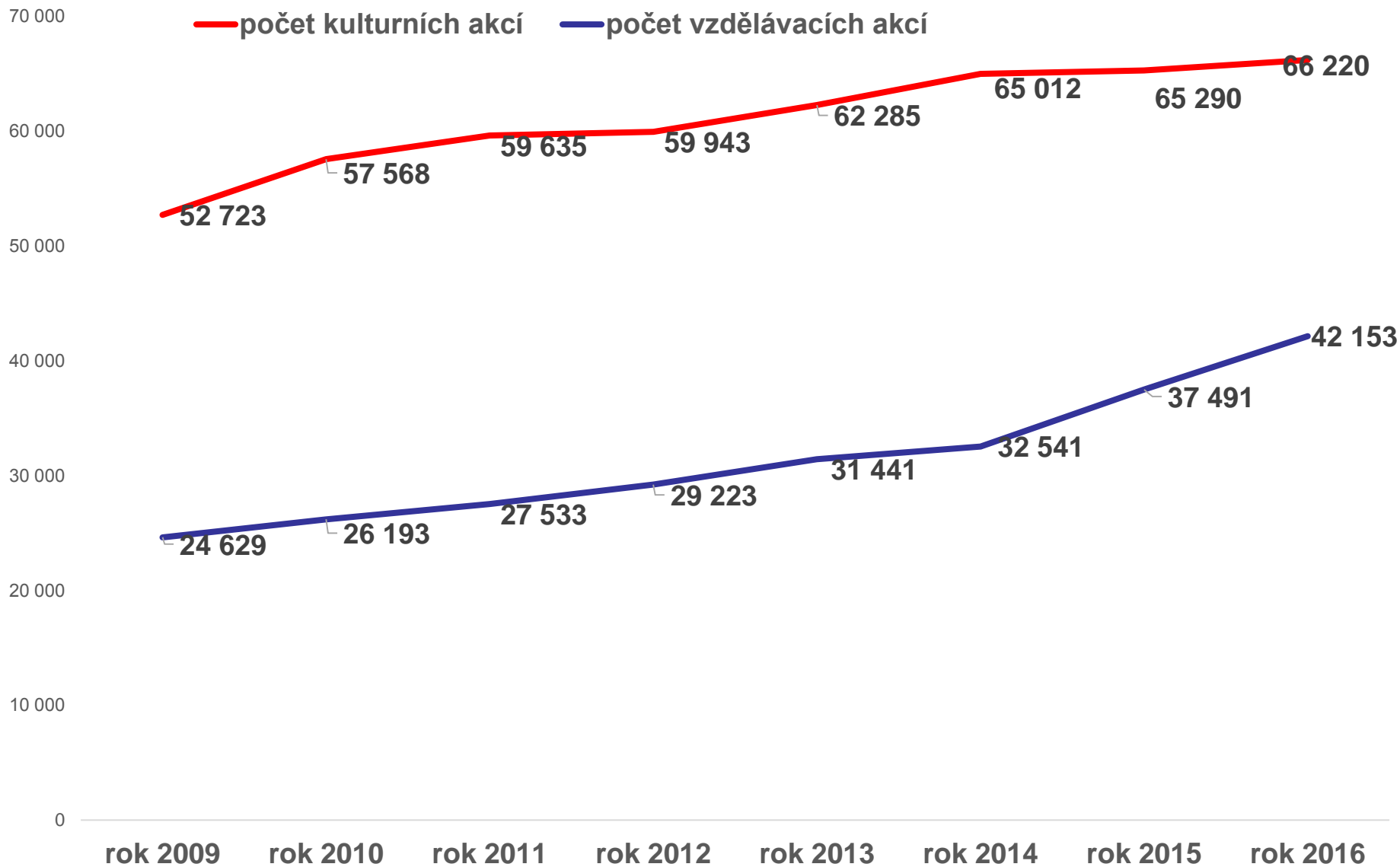
IV. Další údaje

Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba

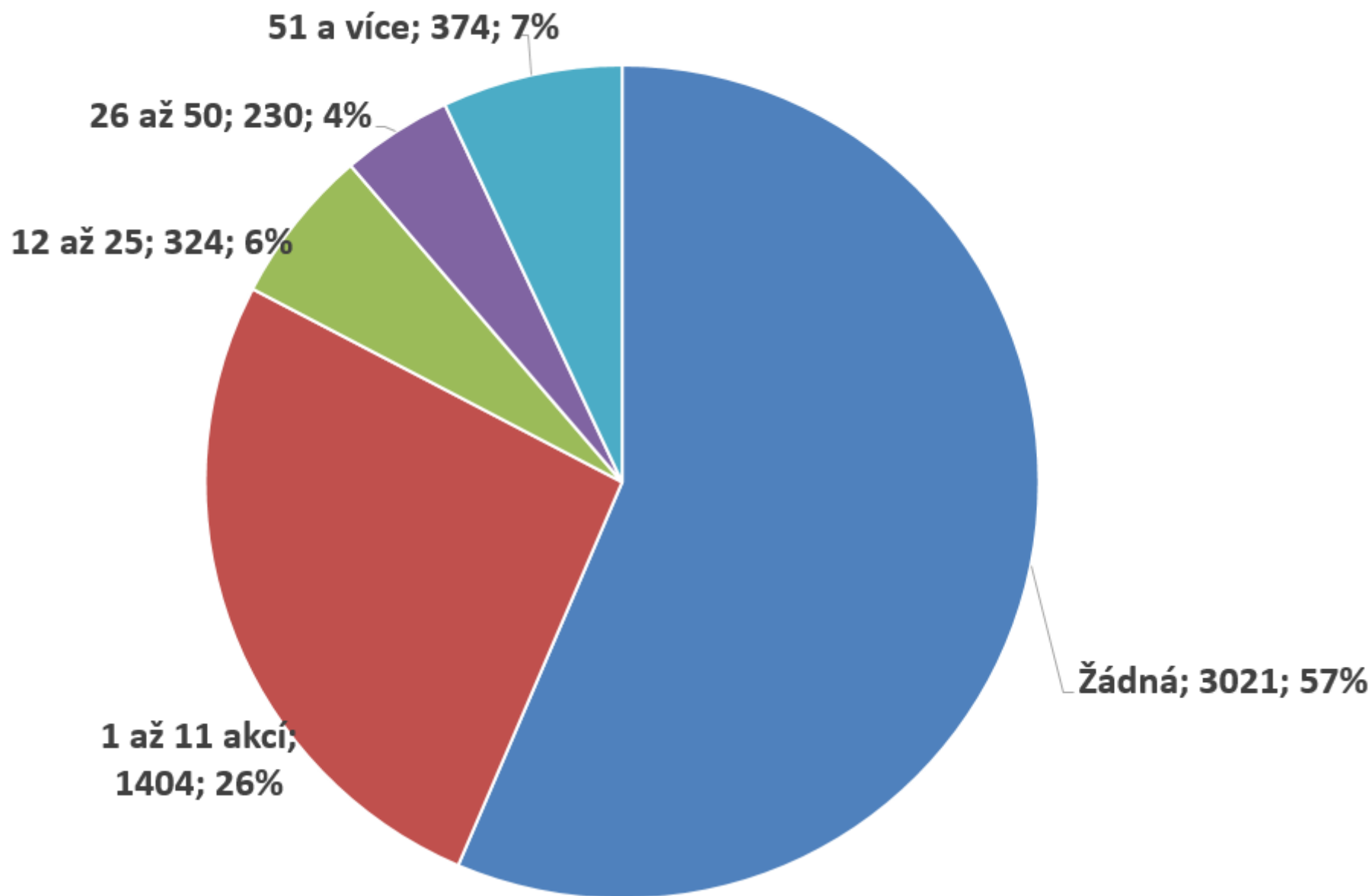
- Sledují se stejné statistické údaje jako u MVS
- Je realizována mezi knihovnami různých států
- Garantem služeb je ze zákona 6 vybraných knihoven (NK ČR, NTK, Knihovna AV ČR, MZK, VKOL, NLK)
- Knihovna, která žádá o službu prostřednictvím těchto knihoven ji vykazuje v kategorii Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Vzdělávací akce**
- **Kulturní akce**
 - Vykazujeme zvlášť (viz definice)
 - U sporných akcí vždy záleží na posouzení
 - **Cyklické akce** – vykazují se všechny lekce daného cyklu
 - Pokud se v knihovně uskuteční akce **jiné organizace**, kterou knihovna nepořádá – **nevykazuje se, např. pronájem**
 - **Knihovna jako hlavní pořadatel – vykazuje se**

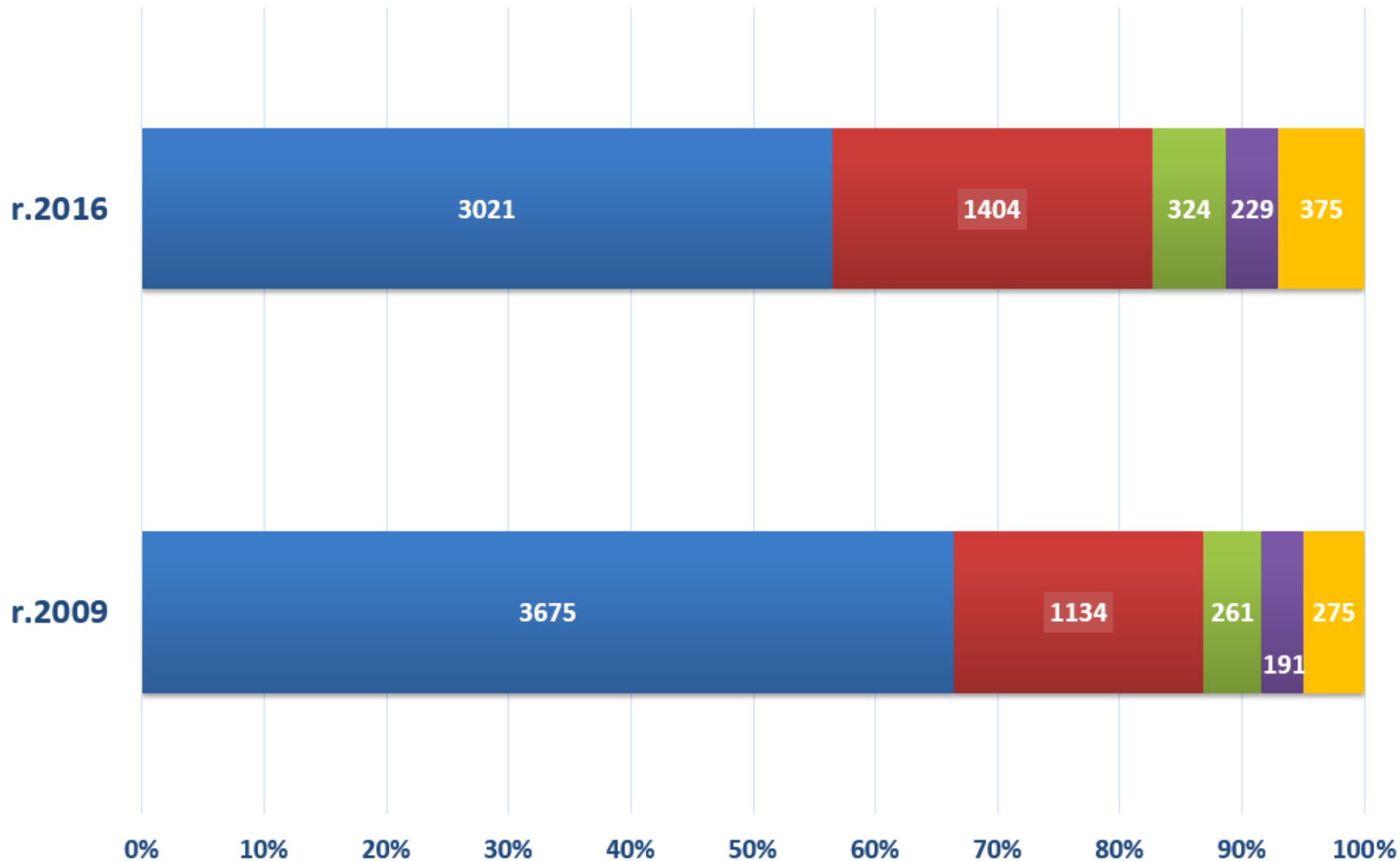

Kdo dělá vzdělávací a kulturní akce? (2016)

Počet vzdělávacích a kulturních akcí

■ Žádná akce ■ 1 až 11 akcí ■ 12 až 25 ■ 26 až 50 ■ 51 a více

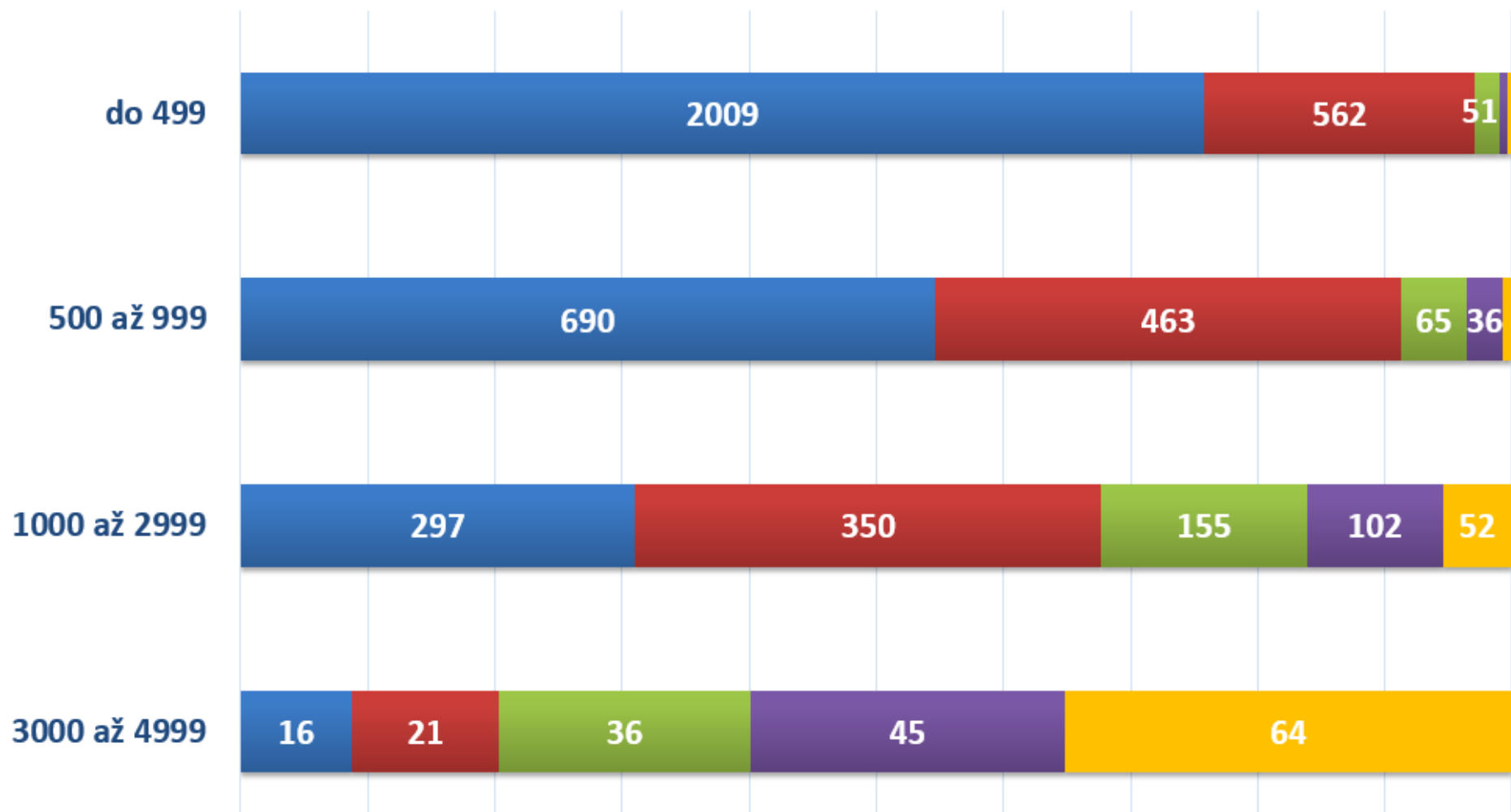

Kulturní a vzdělávací akce 2016

(knihovny do 5 000 obyvatel)

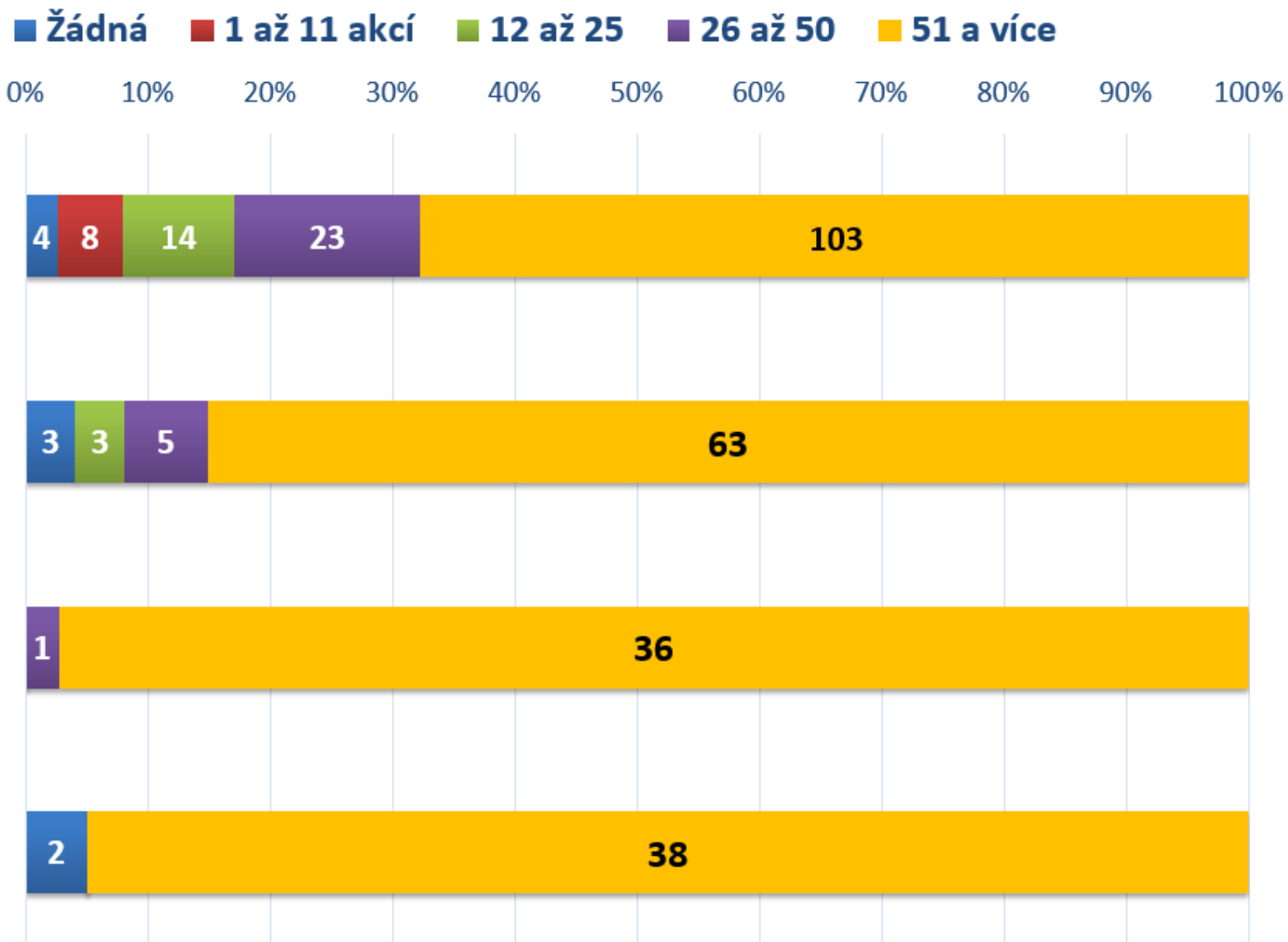
■ Žádná ■ 1 až 11 akcí ■ 12 až 25 ■ 26 až 50 ■ 51 a více

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

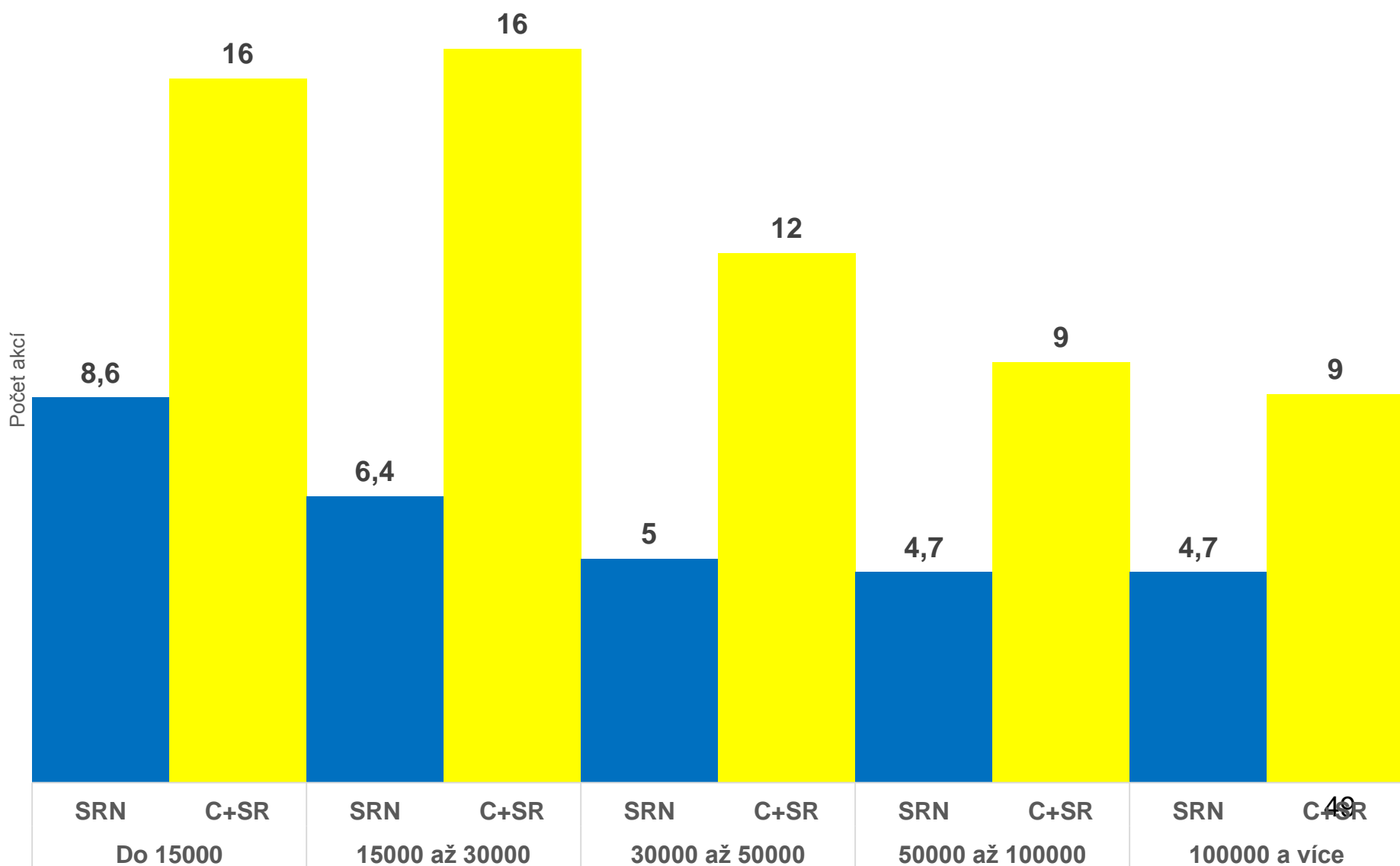

Kulturní a vzdělávací akce 2016

(knihovny do 5 000 obyvatel)

Kult. a vzdělávací akce na1000 obyv. Srovnání SRN – ČR + SR

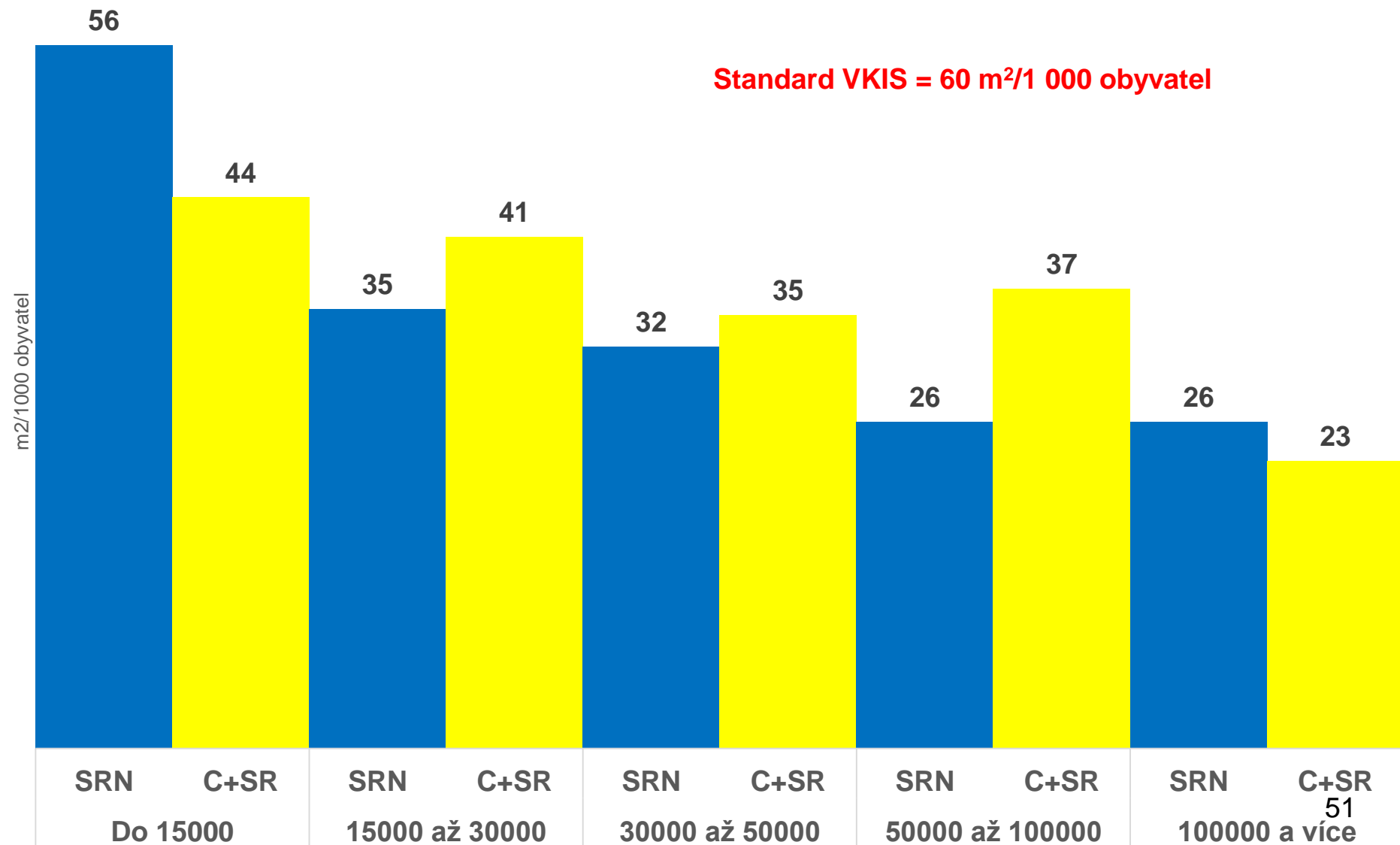
IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Plocha knihovny pro uživatele v m²**
 - **Plocha informačního centra** (nebo jiných částí) se započítává do plochy knihovny pouze v případě, že se zde také poskytují knihovnické služby.

*„Zahrnuje celkovou užitnou plochu knihovny určenou návštěvníkům (v hlavní budově a pobočkách), např. volný výběr, studovny, čítárny včetně letních čítáren, přednáškové (divadelní) sály apod. Nezahrnují se uzavřená skladiště, schodiště, vstupní prostory, sociální zařízení atd. **Je možné zahrnout plochu např. informačního centra nebo jiné části, pokud poskytuje knihovnické a informační služby.**“*

Plocha na 1000 obyv. Srovnání SRN – ČR + SR

Standard VKIS = 60 m²/1 000 obyvatel

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Kopírovací služby (0430)**
 - Ano - NE
 - Knihovna vykazuje kopírovací služby, **i když** za ně **nevybír**á poplatky.
- V roce 2016 poskytovalo kopírovací služby 1283 knihoven (z 5353)
- **Pokud se poskytují kopírovací služby za úplatu, je nutné hradit poplatky Dili**

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Počet hodin pro veřejnost týdně**

- Úprava definice kvůli lepší srozumitelnosti, vykazování zůstává stejné

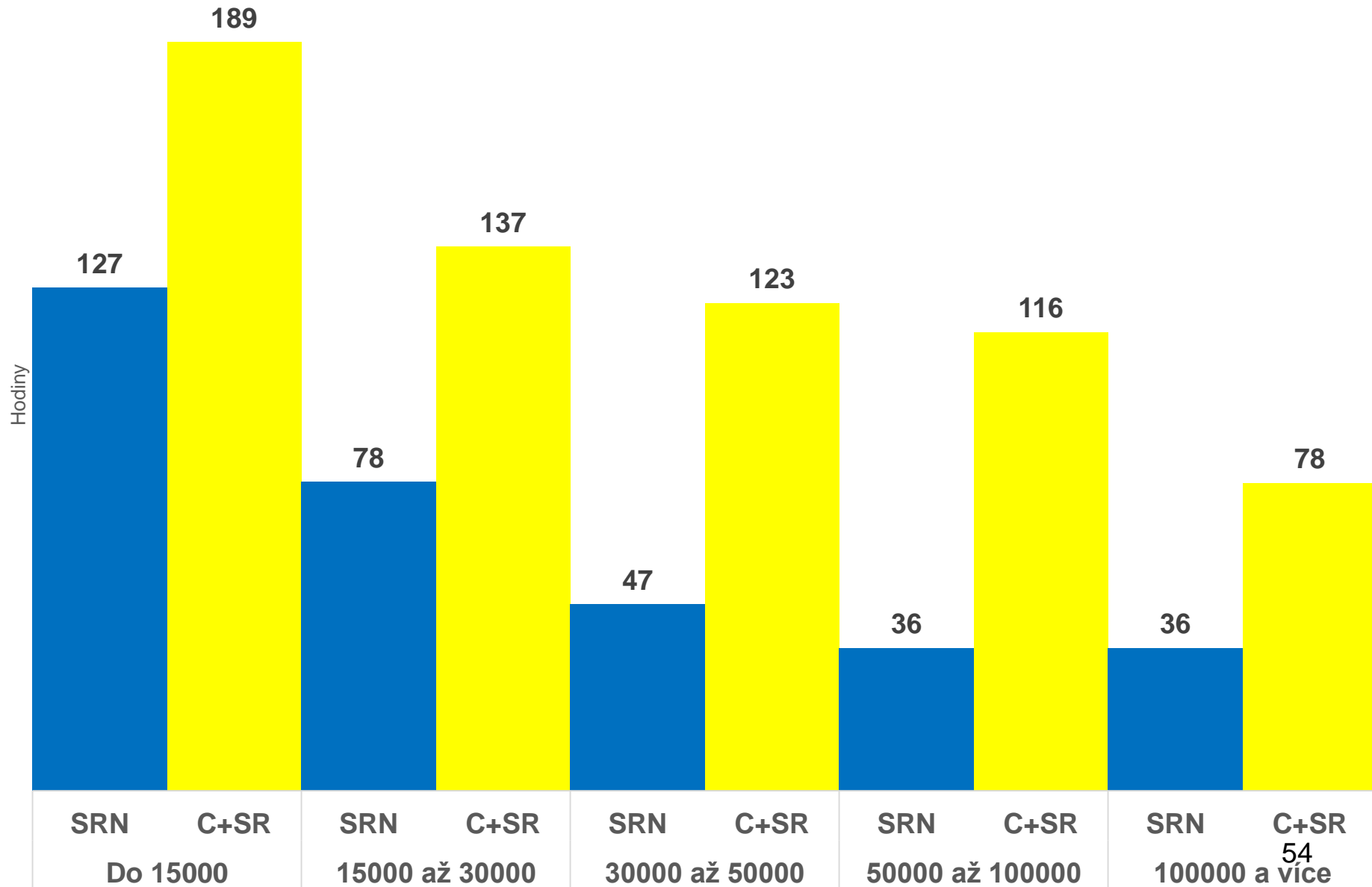
*„Uvede se počet hodin, během nichž je knihovna přístupna veřejnosti. **V jednotlivých dnech se započítává vždy provozní doba nejdéle otevřeného útvaru nebo pobočky.** Celkové provozní doby jednotlivých útvarů a poboček za týden se nesčítají.“*

*Uvádíme **vždy standardní provozní dobu***

Benchmarking: jiný způsob výpočtu: roční provozní doba

Roční provozní doba na 1000 obyvatel

Srovnání SRN – ČR + SR

V. Elektronické služby knihoven

- **Webové stránky**
- Sleduje se, zda knihovny mají webové stránky a elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu
 - Zmínka o knihovně na webu není webová stránka
 - Šablony - Webnode
- **Počet návštěv webové stránky odkudkoliv**
- **Počet vstupů do elektronického katalogu** a počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu (tj. vstup uživatele do vlastního čtenářského konta) z prostoru knihovny a mimo něj
- **Počty vstupů jsou sledovány automatizovaně**

V. Elektronické služby knihoven

Možné problémy, dotazy

- Jak vykázat webovou stránku knihovny, když je **sekcí webu obce** a jak vykázat počet návštěv této stránky (sekce nemá samostatné počítadlo)?
- Může knihovna vykázat, že má elektronický katalog na internetu, pokud je její knihovní fond uveden pouze v souborném regionálním katalogu (vlastnictví fondu je označeno a lze z něj i objednávat)?

– Ano

V. Elektronické služby knihoven

Počet **vlastních** specializovaných databází
(ř. 508)

- Databáze, které knihovna **sama vytváří**
- Jejich obsah je speciálně tematicky, regionálně nebo jinak vymezen
- Jsou zpřístupněné uživatelům - místně nebo vzdáleně prostřednictvím internetu
- **Nezapočítává se elektronický katalog knihovny (OPAC)**

V. Elektronické služby knihoven

Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů (ř. 509)

- Online databáze, jednotlivé informační zdroje (např. báze zpřístupňované přes rozhraní EBSCO, ANOPRESS)
- Přístup: licence, předplatné, nákup
- **Nezapočítává se: elektronický katalog knihovny, AKS, volné zdroje, testovací přístupy apod.**

V. Elektronické služby knihoven

- **Počet vstupů do EIZ a databází z prostoru knihovny a mimo něj (ř. 510-511)**
 - Počet vstupů do vlastních i licencovaných databází a informačních zdrojů
 - Statistiky dodává poskytovatel databáze, u konsorciálních licencí vedoucí konsorcia
- **Nezapočítávají se vstupy do elektronického katalogu knihovny a uživatelského konta**

V. Elektronické služby knihoven

Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů (ř. 512)

- Zpřístupnění dokumentu nebo jeho části **na časově neomezenou dobu**
(článek, kapitola z knihy, obrázek)
- Z vlastních specializovaných databází
- Z licencovaných EIZ
- Digitalizovaných dokumentů (součást fondu)
- **Nezapočítává se stažení obálky, obsahu**

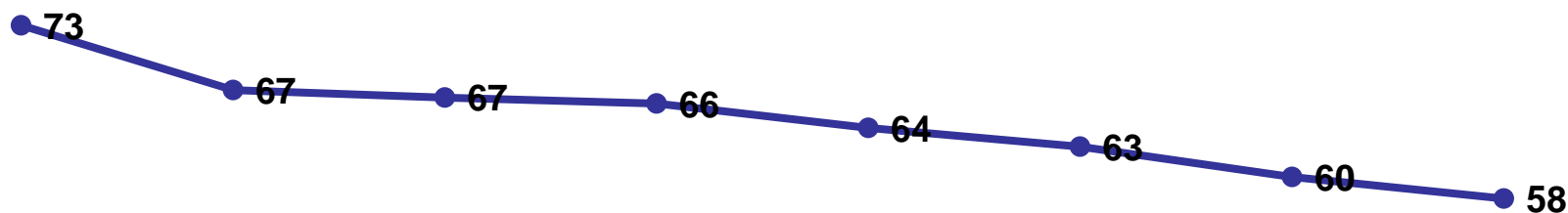
V. Elektronické služby knihoven

Počet e-výpůjček e-dokumentů (ř. 513)

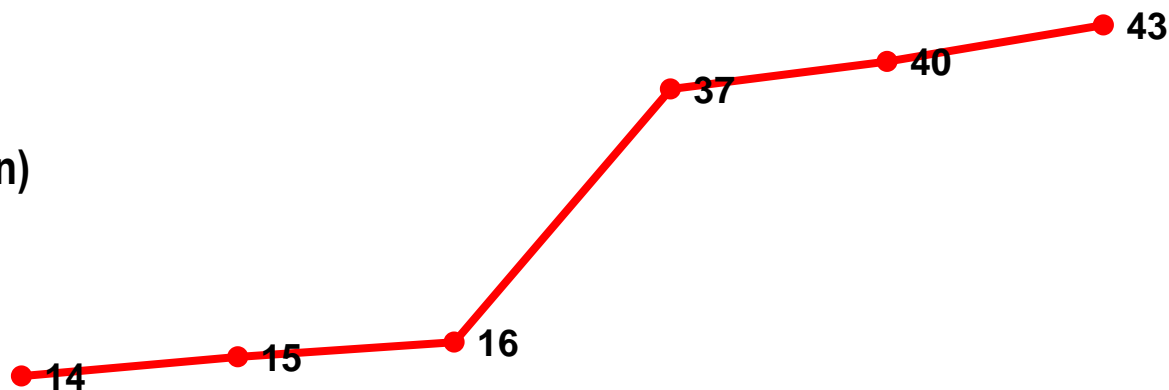
- Přenos obsahu dokumentu na zařízení uživatele **na časově omezenou dobu** (nejčastěji výpůjčka e-knihy)
- Např. výpůjčky eReading, Flexibooks, Ebrary, EBSCO

Využívání tištěných a digitálních dokumentů

Počet výpůjček Stažené digit. dokumenty

Digitální služby vykazalo
pouze 43 knihoven
V roce 2016 bylo evidováno
50 000 e-výpůjček (90 knihoven)

r. 2004

r. 2007

r. 2010

r. 2012

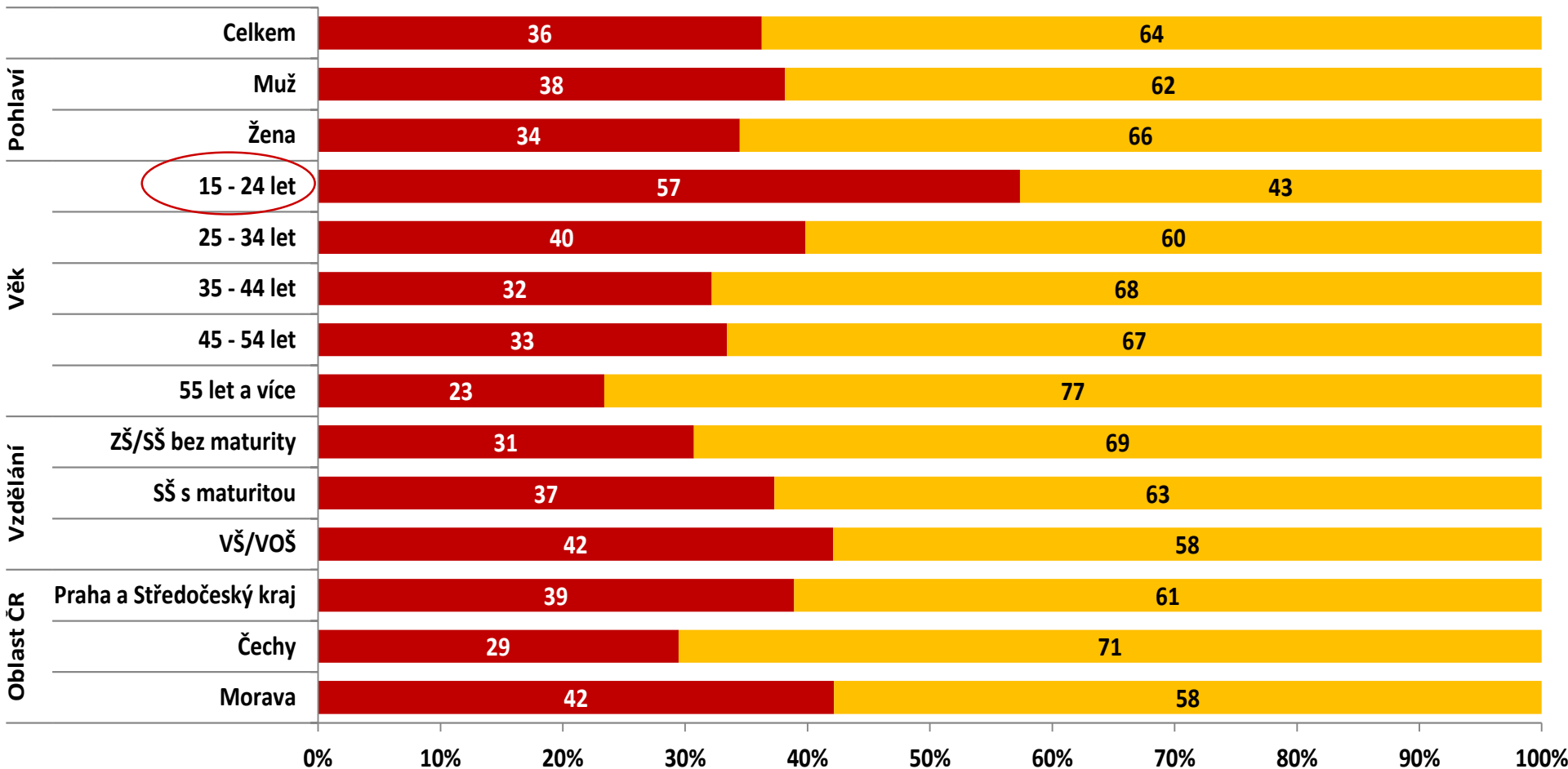
r. 2013

r. 2014

r. 2015

r. 2016⁶²

Čtete knihy v elektronické podobě?

57% mladých lidí 15 – 24 let odpovídá ANO

V. Elektronické služby knihoven

Online informační služby

(počet zodpovězených dotazů) (ř. 514)

- Dotazy uživatelů přijaté a zodpovězené elektronickou cestou
- Např. služby typu Ptejte se knihovny včetně chatu, Napište nám, dotazy ze sociálních sítí, zaslané e-mailem...
- **Nezapočítávají se odpovědi na ankety umístěné na webu**

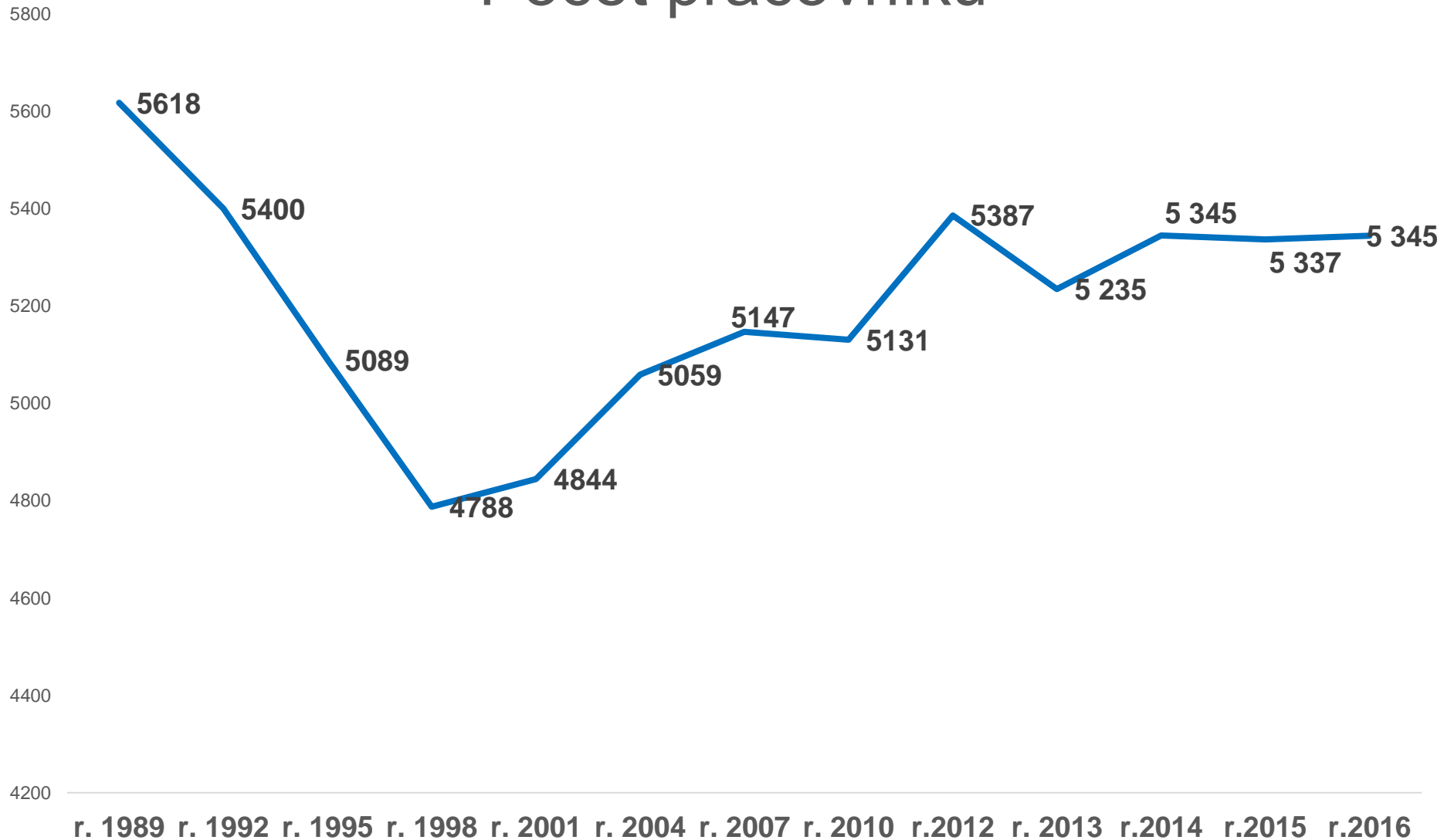
VI. Zaměstnanci

Ř. 601- 608 vykazují se **pouze zaměstnanci se smlouvou o pracovním poměru**

Počet zaměstnanců (**přepočtený stav**) (ř. 601)

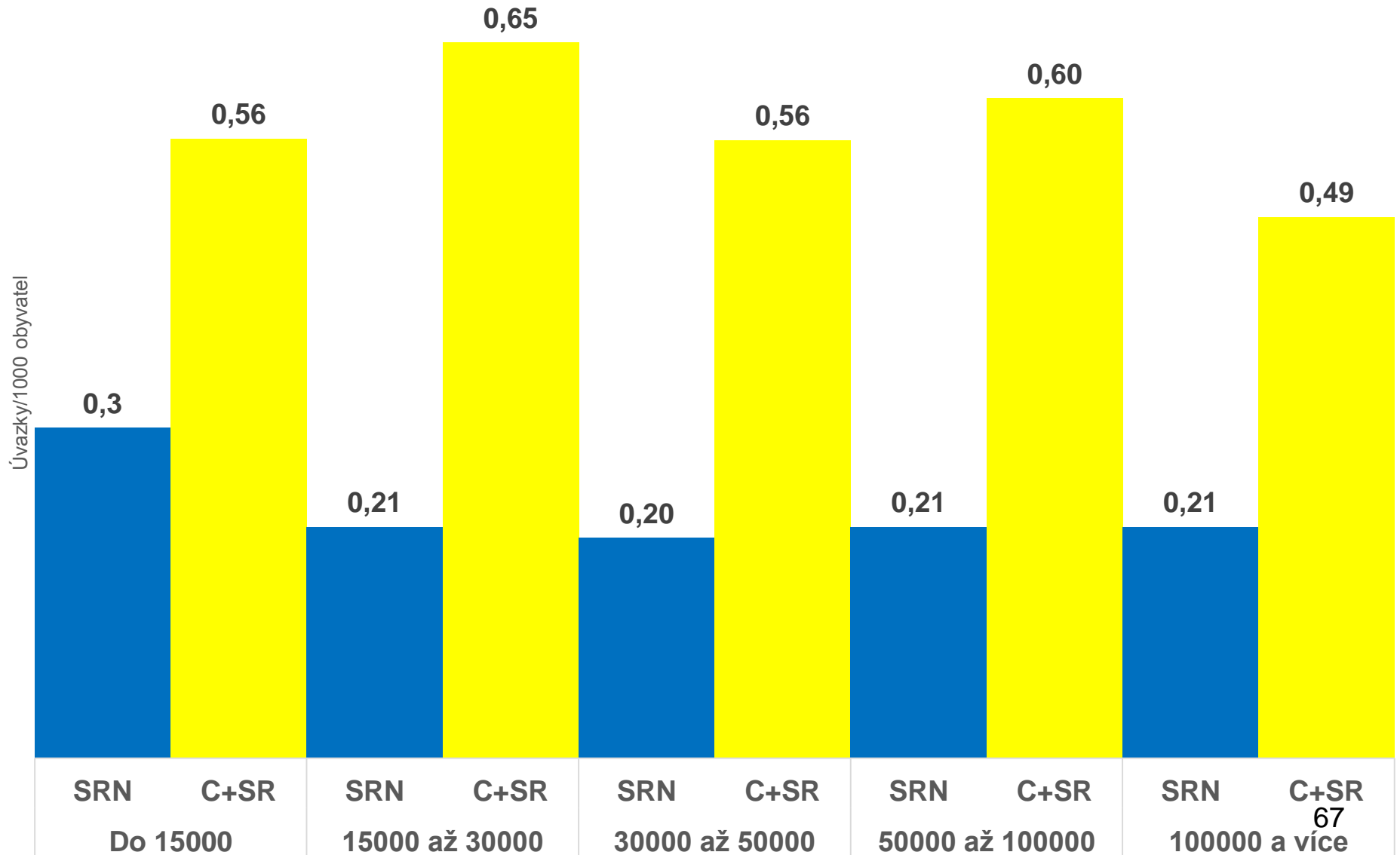
- Vykazuje se celoroční průměr evidenčního počtu zaměstnanců přepočtený na plné úvazky

Počet pracovníků

Počet pracovníků na 1000 obyvatel

Srovnání SRN – ČR + SR

VI. Zaměstnanci

Odborní zaměstnanci knihovnického směru
(ř. 602, 603, 606)

- Pracovníci, kteří získali kvalifikaci z knihovnictví nebo oblasti informačních věd absolvováním vysokoškolského, vyššího odborného nebo středoškolského studia **nebo absolvovali akreditovaný rekvalifikační knihovnický kurz (NK, MZK, VK Olomouc, MSVK, Plzeň) nebo od roku 2016 složili příslušnou zkoušku v rámci Národní soustavy kvalifikací**

VI. Zaměstnanci

Ostatní odborní pracovníci (ř. 604, 605, 607)

- Kvalifikovaní pracovníci s vysokoškolským, vyšším odborným nebo úplným středoškolským vzděláním v ostatních oborech

Ostatní (ř. 608)

- Zaměstnanci bez uvedené kvalifikace v ř. 602-607 (a to i tehdy když pracují na knihovnickém místě)
- **Počet úvazků zaokrouhlovat na 2 desetinná místa**

VI. Zaměstnanci

Dobrovolníci (ř. 609-610)

- **Bez nároku na finanční odměnu**
- Dobrovolně na základě své vůle
- Není pracovněprávní vztah
- Starší 15 let (do 18 let souhlas rodičů)
- Vykazuje se
 - **fyzický počet osob**
 - součet všech odpracovaných hodin dobrovolníky ročně

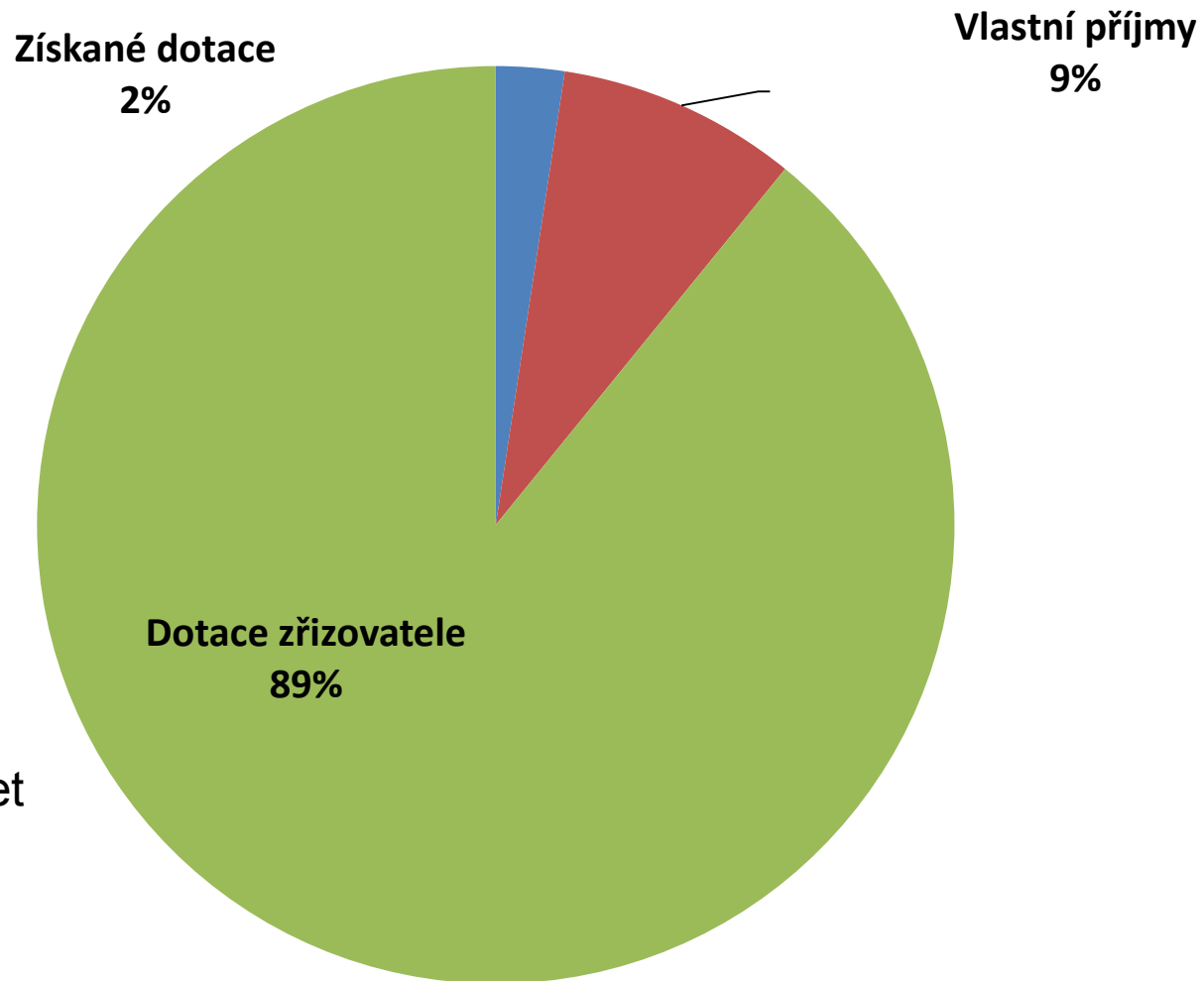
Pracovníci na DPP a DPČ

- Jejich **počet se** ve výkazu KULT (MK) 12-01 **nesleduje**
- Vykazuje se čerpání mzdových prostředků na dohody v položce ostatní osobní náklady (oddíl VIII., ř. 805)
- Možné problémy:
 - vzniká dojem, že v knihovně pracuje 0 pracovníků
 - nechtějí uvádět finanční odměny

VII. Příjmy, výnosy

- Tržby za **vlastní výkony** (0701)
 - Poplatky z prodlení, registrace uživatelů
 - Provoz antikvariátu a jiné hospodářské činnosti knihovny
- Příjmy z **hlavní činnosti** (0702)
 - Pouze poplatky z prodlení, registrace uživatelů

Příjmy veřejných knihoven (knihovny v městech 20 až 40 000 obyvatel)

Zdroje:

- Státní rozpočet
- Kraj
- Obec
- Ostatní
- Vlastní příjmy

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty **ze státního rozpočtu (0703)**
 - Příjmy z dotačních programů VISK, K21

Ekonomická část – vyplňuje se na 2 desetinná místa

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu kraje (0704)**
 - Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí
 - Krajské granty

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu obce (0705)**
 - Pravidelná roční částka od obce na provoz
 - Včetně mimořádných příspěvků či dotací od obce

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz od **ostatních subjektů (0706)**
 - Např. příspěvek 3000 Kč od SKIP na projekt Maraton čtení
 - Nadace OKD, Nadace ČEZ a řada dalších
 - Příspěvky obcí na nákup knih do výměnného fondu
 - Příjmy z EU, příjmy na přeshraniční projekty

VII. Příjmy, výnosy

- Ostatní provozní výnosy výše neuvedené (0710)
 - Např. proplacení pojistné události

VII. Příjmy, výnosy

- Příjmy (výnosy) celkem (0711)
 - Součet všech příjmů

Výdaje

VIII. VÝDAJE, RESP. NÁKLADY

		Č. ř.
a		1
Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		0801
z toho nájmy		0802
Osobní náklady (součet ř. 0804 až 0807)		0803
v tom	mzdy (resp. platy)	0804
	ostatní osobní náklady	0805
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	0806
	zákonné sociální náklady	0807
Náklady na pořízení knihovního fondu celkem (z ř. 0801 včetně periodik a pořízení licencí na elektronické zdroje) ¹⁰		0808
z toho	nákup a předplatné periodik ¹⁰	0809
	nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje ¹⁰	0810
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		0811
Daň z příjmů (účt. skupina 59)		0812
Odpisy dlouhodobého majetku		0813
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		0814
Výdaje (náklady) celkem (součet ř. 0801 + ř. 0803 + ř. 0811 až 0814)		0815
z toho výdaje na hlavní činnost (z ř. 0815)		0816
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		0817
v tom	hmotný majetek ¹¹	0818
	nehmotný majetek ¹²	0819

- Materiál, energie, služby

- Osobní náklady (mzdy, OON, pojištění)

- Ostatní

- Investice

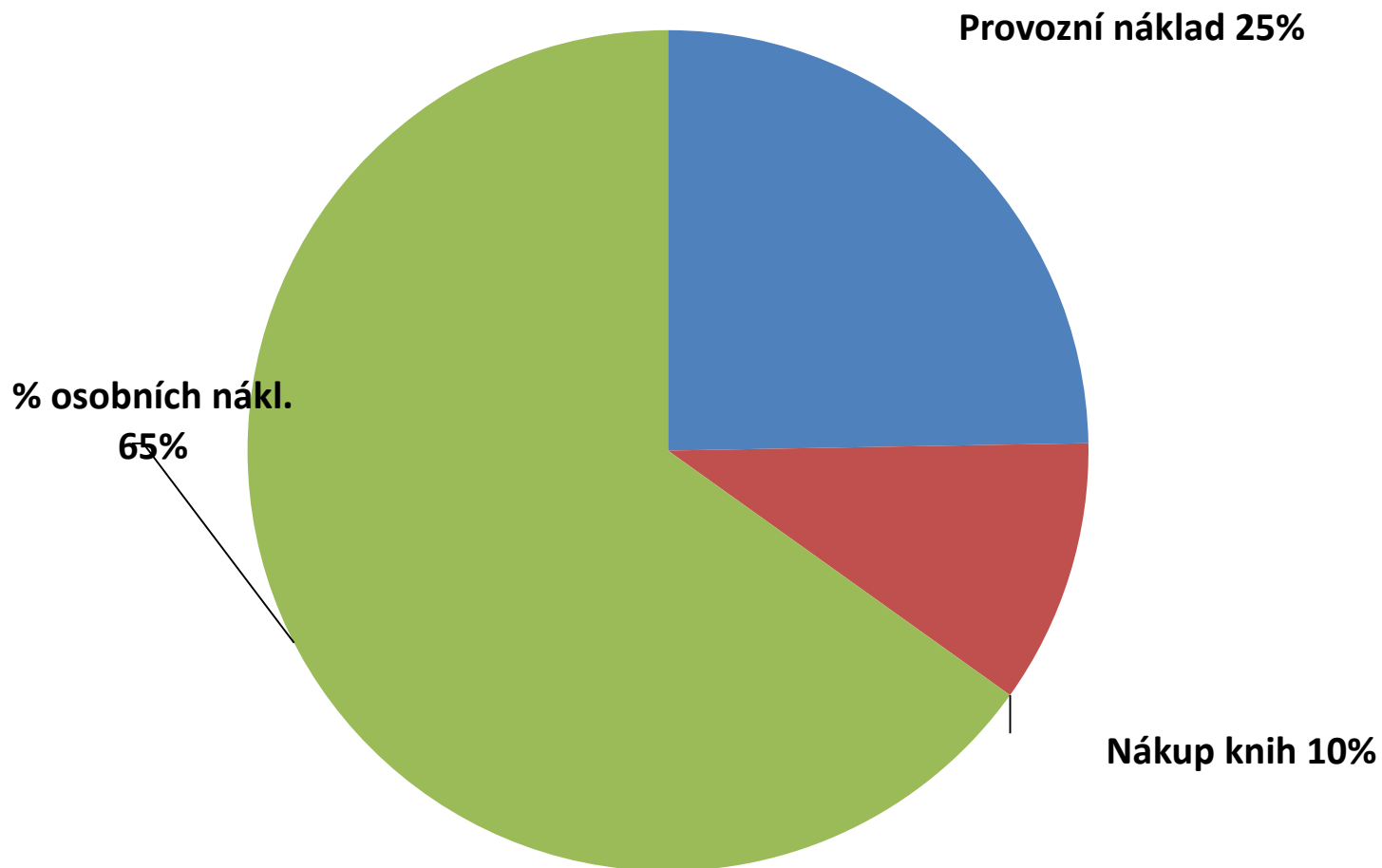
- Nad 40 000 Kč

- Software nad 60 000 Kč

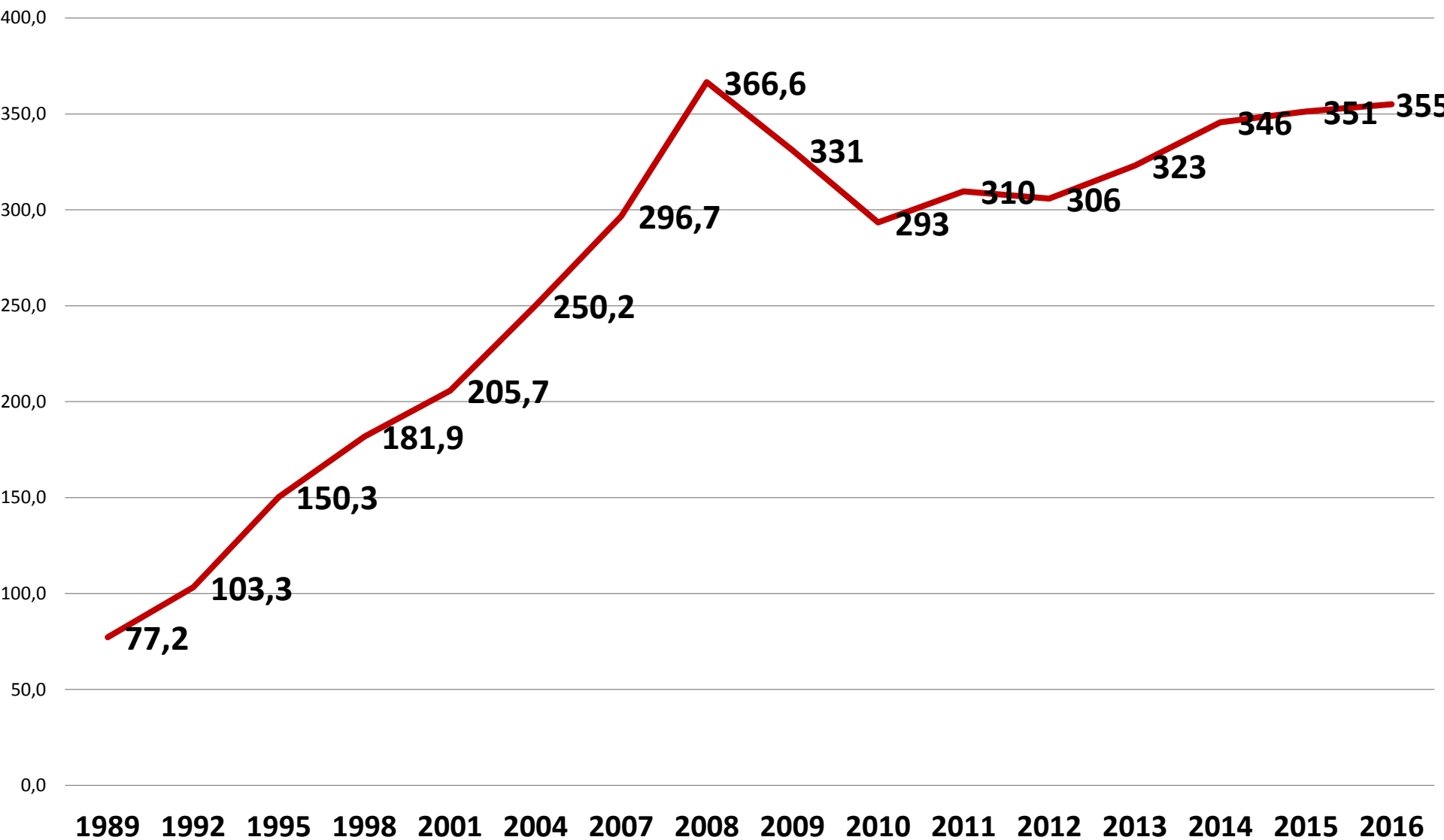
VIII. Výdaje

- Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb (0801)
 - Včetně **nákladů na pořízení knihovního fondu**, které se **samostatně vykazují v řádku 0808**
 - Výdaj na nákup knihovního fondu = materiál
 - EIZ = služby
- **Osobní náklady (0803)**
 - Vykazují se i v případě 1 zaměstnance (statistika je povinná)

Výdaje veřejných knihoven (knihovny v městech 20 až 40 000 obyvatel)

Výdaje na nákup knihovního fondu (mil. Kč)

VIII. Výdaje

- Výdaje celkem (0815)
 - Neměly by být **vyšší než příjmy** celkem (0711)
- Výdaje na hlavní činnost (0816)
 - Z řádku 0815, výdaje na knihovnické činnosti
 - Nevyplňovat 0 – častá chyba knihoven

Na závěr

- Při vykazování respektovat definice
 - I když se někdy nehodí...
- Problémové případy
 - Použít zdravý rozum a dělat to vždy stejně
 - Zeptat
- Dodržovat vždy stejnou metodiku měření
 - Měřím špatně, ale dělám to dlouho... 😊
- Nevymýšlet si údaje, hodnoty

- Poznejte svá čísla
- Srovnejte se se standardem VKIS
- Přihlašte se do benchmarkingu
- Poznejte své číslo ROI

Statistické vykazování výkonů knihoven

Dana Smetanová, Vladana Pillerová, Vít Richter

Národní knihovna ČR

Olomouc

31. 11. 2017